

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói felelős: Hubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Ruday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gyógyszertári számlák felülvizsgálata.

Tájékoztatásul értesítjük tagjainkat, hogy felesleges egy egész évre visszamenőleg vényeket küldeni s teljesen elegendő 1/4 évre szóló vényeket, de mindig rendszeres gyógyszer-tári számla csatolásával felülvizsgálat céljából az üzemi osztálynak beküldeni. Az 1/4 évi vényekből már kitűnik, hogy helyes alapon történt-e az értékelés és vényezés. Ha a felszámításban nagyobb helytelenységek tapasztalhatók, az érdekelt tag urat külön fogjuk felkérni messzebbre visszamenőleg felülvizsgálat és kártérítés céljából vényeket küldeni.

A vények alapos átnézése, a megindítandó kártérítés iránti utasítás oly sok dolgot ad, hogy szakértőnk minden vény után 4 fillér felülvizsgálati díjra tart igényt, amit azzal a megjegyzéssel hozok tagjaink szives tudomására, hogy más szakértők vényenkint 6-7 fillért szoktak kérni, tehát a mi szakértőnk számítása nagyon jutányos.

Igazgató.

„Lex Zselénski“.

Köztudomású és sajnálatos tény, hogy bércezes-völgyes szép hazánk a frázisok Dorádója. Az egyszer kimondott hangzatos szót kritika és megfontolás nélkül átveszik és továbbadják kerülő piczulat is jól meg szoktak nézni, vajjon nem hamis-e, addig a váratlanul forgalomba kerülő frázisok csillogó érméről vajmi kevesen kutatják, van-e belső értéke, avagy csak a szemet kápráztató haszontalan hamispénz.

E néhány reflexióra ama sajtóbírálatok adtak okot, amelyek Zselénski Róbert grófnak a tavalyi pécsi országos gazdaggyűlésen nyilvánosságra hozott tőzsdetörvényjavaslatával szemben annak idején elhangzottak, időről-időre újból felbukkantak és a legutóbbi főrendiházi szavazás ötletéből mostanában megismétlődtek. Zselénski

gróf mögött a tőzsdei fedezetlen határidőüzlet ellen közel másfél évtized óta vívott küzdelem áll, egyénisége éppen ezért veres posztó mindazok szemében, akiknek érdekköreit ez a kitartó és következetes harc fenyegeti. Így történt, hogy jóformán az egész napisajtó csak néhány semmitmondó frázisban foglalta össze ítéletét a nemes gróf törvénytervezetéről, amely nagymondások refrénje persze „reakció” és a „tőzsde végső veszedelme” volt, amivel szemben a határidőspekuláció féktelen szabadsága mint a „liberalizmus” követelménye szerepel.

Agrár napisajtó hiányában ugyyszólván kizárólag a „Köztelek”-re hárult az a feladat, hogy a mi tőzsdereform-akciónk jogosultságát, szükségességét és valódi intencióit helyes világításban állítsa a közönség elé. Ugy hisszük, hogy e feladatunknak meg is feleltünk és lapunk olvasóinak táborában nincs a tőzsdereformra vonatkozólag semmiféle félreértés vagy nézeteltérés. A nagyközönség azonban, amely csakis a napilapokban olvasott pár sablonos frázist és tárgyi kritika helyett ocsó élcelődést a „lex Zselénski”-ről, bizonyára nagyon rossznak tartja ezt a javaslatot, amelyet nem ismer ugyan, de mégsem állal a rendes újságra nyomán lecsépülni. Így alakult ki Zselénski gróf javaslatával szemben bizonyos közhangulat, amelynek kifejlődése tipikus példája korunk felszínességének és a nyilvános kritika könnyelműségének.

Tőzsde- és kereskedelmellenes irányzat, a szabad üzleti forgalom guzsbakötése, a budapesti tőzsde jelentőségének megszüntetése, a hazai gabonakereskedelemnek és mezőgazdaságnak (!) a határidőüzlet „áldásaitól” való megfosztása, a gabonárák helyes kialakulásának megnehezítése: ezeket és még egyéb kifogásokat hangoztattak Zselénski gróf javaslata és általában a tőzsdereform érdekében kifejtett agitációink ellen. Persze mindig csak általánosságban, legfeljebb egy-egy pont kiragadásával s legtöbbször személyeskedő modorban, híjával a szükséges tárgyilagoságnak.

E támadásokkal szemben érdekesnek tartjuk Zselénski Róbert gróf törvénytervezetét össze-

hasonlítani a németbirodalmi és az osztrák tőzsdetörvényekkel, amelyek tudvalevőleg tizenkét, illetőleg öt esztendeje vannak érvényben és nemcsak hogy jól beváltak, hanem valóban üdvös hatásuk is mutatkozott sok tekintetben. Ha ezek a törvények a maguk hazájában hasznosaknak és jóknak bizonyultak, ha a gabona-tőzsdén üzött fedezetlen határidőspekuláció tilalmát az ideai német tőzsdenovella is szükségessé és helyesnek látta teljes szigorában fenntartani, ugy csaknem bizonyosra vehető, hogy ugyanazon alapelveket a mi viszonyainkhoz alkalmazó törvény nálunk is nem hogy káros, de sőt a legnagyobb mértékben hasznos volna. Ezt elismerte az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződésben az országgyűlés és a kormány is, Wekerle Sándor dr. miniszterelnök pedig legutóbbi főrendiházi felszólalásában is hangoztatta, hogy a kormány „a reális kereskedelem valódi érdekkörén túlmenő minden játékszenvedélyt, minden hazárd irányú törekvést ki akar zárni”, sőt Wekerle még tovább is akar menni Zselénski grófnál, amennyiben a tőzsdei hazárdjátéknak minden formáját szabályozni és törvényes korlátok közé szorítani kívánja.

Zselénski gróf törvénytervezete inkább az osztrák törvényhez hasonlít, mint a nagyterjedelmű német tőzsdetörvényhez. A „Köztelek” mult évi 93. számából egész terjedelmében ismeretes olvasóink előtt s mint tudvalevő, mindössze tizenhat szakaszból áll és kizárólag a gabona, egyéb mezőgazdasági és malomtermények forgalmát közvetítő tőzsdéket, illetőleg az ily árukban e tőzsdéken kötött határidőügyleteket szabályozza. A tőzsdék és különösen a gabonátőzsdék alakítását, illetve állami ellenőrzését meghatározó 1-3 §-ok után a 4. §. általános tilalmat állít fel tőzsdeszerű határidőüzletek kötésére mezőgazdasági és őrlestermékben, meghatározását adván a fedezetlen határidőüzlet (különbözeti ügylet) fogalmának. Az 5. §. e tilalomnak egyéb árukra való kiterjesztését teszi lehetővé mutatózó szükség esetére, a következő szakaszok pedig a kötelező

AJANLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakarítás érhető el.

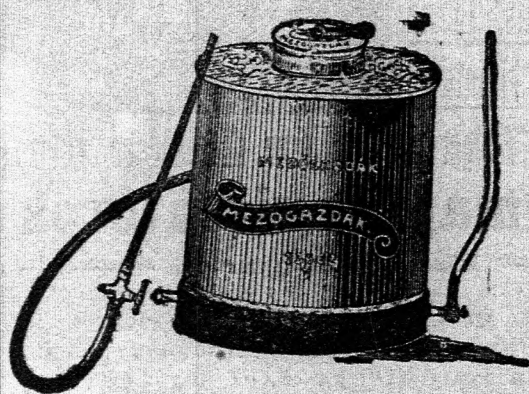
Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. Jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 20 oldal.

lajstromozásról és az árjegyzésekről intézkednek. A 11. §. valamely tőzsdelajstromba be nem vezetett felek között létrejött tőzsdészerű határidőüzleteket semmieseknek nyilvánítja, a 12—16. §-ok pedig a büntető rendelkezéseket tartalmazzák.

Az 1903. január 4-iki osztrák törvény, amely voltaképpen az 1875. április 1-i tőzsdetörvény novellája, körülbelül hasonló tartalmú és huszonhat szakasznyi terjedelmű. Meghatározza mindenekelőtt a „mezőgazdasági tőzsdék“ (termény-tőzsdék) fogalmát és létesítésük feltételeit, valamint a tőzsdelátogatásra vonatkozó feltételeket. Zselénski gróf javaslata — nagyobb liberális-mussal — mindezen részletek megállapítását a tőzsdék autonóm jogkörébe utalja és megfelelő kormányhatósági ellenőrzés mellett a tőzsdéi alapszabályokra bizza éppen úgy, mint az üzlet-szabályok megállapítását, amely tekintetben az osztrák törvény szintén tartalmaz egyes korlátozásokat. A határidőüzleti tilalom az osztrák törvényben is általános, az árjegyzésekre vonatkozó intézkedések lényegileg azonosak Zselénski gróf javaslatának megfelelő pontjaival.

A büntető rendelkezések tekintetében Zselénski gróf teljesen alkalmazkodott az osztrák törvényhez és az általa javasolt maximális büntetések: 3 hóig, illetőleg 1 évig terjedhető fogház és 5000, illetőleg 20,000 koronáig terjedhető pénzbüntetés, azonosak az osztrák törvény 17—21. §-aiban foglalt büntető rendelkezésekkel, csak a mellékbüntetésként alkalmazandó kizárást a tőzsdéről engedi meg Zselénski gróf 5 évig terjedhető időre, míg az osztrák törvény a kirekesztés maximális idejét 3 évben szabta meg. A szabadságbüntetések minimuma Zselénski grófnál két hét, az osztrák törvényben 3 nap, illetőleg egy hét, mindössze ennyiben szigorubb tehát a javaslat az immár egy lustrum óta érvényben levő és igen jól bevált osztrák törvény-nél. Kérdjük ezek után, hol vannak azok a „példátlanoknak“ és „középkoriaknak“ kikiáltott intézkedések, amelyek miatt a „lex Zselénski“-t valóságos „hőhértörvény“ színében tüntetik fel a tőzsdelapok jajveszékései!

Hasonló eredményre jutunk, ha a német tőzsdenovellával hasonlítjuk össze Zselénski gróf javaslatát. Az 1908. május 8-iki novella a 82 szakaszra terjedő 1896. június 22-iki német-birodalmi tőzsdetörvény egyes szakaszainak módosítása, mely gabonára és őrléstermékekre korlátlanul fenntartja 63. §-ában a határidőüzleti tilalmat, de — szemben az osztrák törvény-nel — részletes intézkedéseket tartalmaz a szállítási üzletekre vonatkozólag, amelyeket kivesz a tiltott határidőüzletek sorából. A német törvény nemcsak a termény-tőzsdékre, hanem az értéktőzsdékre is vonatkozik, a tőzsdéi üzletnek minden nemére kiterjed, ezért sokkal hosszadalmasabb és részletesebb, a gabonatőzsdéi üzletekre vonatkozó része azonban lényegében megegyezik Zselénski gróf javaslatával. Az eltérés csak annyi, hogy a lajstromozási kényszert a német novella elejti és a bejegyzett nagyobb cégekre állapítja meg a megengedett tőzsdéügyletekből eredő követelések peresíthetőségét. Zselénski gróf ezzel

szemben — alapos megfontolás után — fenn kívánja tartani a lajstromozási kényszert, mert ha minden bejegyzett cégnek megengednők a tőzsdéjateköt, alig volna a mi viszonyaink között valami korlátja a megengedett árukban és értékekben való tőzsdéjateknak.

Ami a német novella büntető intézkedéseit illeti, ott is fogházbüntetéssel és pénzbüntetéssel találkozunk, amely utóbbinak 10,000 márka (12,000 korona) a maximuma, a 77. §. b) szerint pedig enyhítő körülmények felforgása esetén a fogházbüntetés mellőzésével kizárólag pénzbüntetés is alkalmazható. Ennyiben tehát a német törvény valamivel enyhébb az osztrák törvény-nél és Zselénski gróf javaslatánál, de a háromnak tárgyilagossága összehasonlítása után világosan áll előtűnk az a tény, hogy Zselénski gróf javaslatát míg egyrészt szélesebb autonómiát enged a tőzsdének a német és osztrák törvény-nél, másrészt ama téren, amelyre vonatkozólag intézkedéseket tartalmaz, rendelkezései teljesen párhuzamosak a két említett törvénynek a gyakorlatban is jól bevált intézkedéseivel, tehát sem a „reakció“, sem a „drákói szigor“, sem „a tőzsdét tönkretevő szándék“ vádjával jogosan nem illethetők.

Hogy ilyen „kritikák“ mégis felhangozhattak és elterjedhettek, annak egyszerű oka az a frázis-zsarnokság, amelyről fentebb szólottunk. Aki azonban az igazságot keresi, nem érheti be egy pár akár magasztaló, akár becsmérlő hangzatos mondással, hanem a tényeket kell látnia, mérlegelnie és azok alapján döntenie.

Ha ilyen igazságszeretettel tanulmányozzuk át Zselénski gróf javaslatát, függetlenül magunkat a róla hallott vagy olvasott kritikák befolyása alól, meg kell állapítanunk, hogy ez a tervezet méltóképpen sorakozik a német és osztrák törvények mellé. Rövidségét csak előnynek tekintjük, mert hiszen éppen a gabonatőzsdéi fedezetlen határidőüzletnek erkölcsstelen és nemzetgazdaságilag káros, veszedelmes visszaélései kívának legsürgősebb orvoslást. Igaza lehet Wekerle Sándor dr. miniszterelnöknek abban, hogy sok más intézkedés is felveendő egy teljes tőzsdetörvénybe, de minő logika volna egy akut betegség gyógyítását azzal az érveléssel halogatni, hogy ugyanazon szervezetben egyéb betegségek is lappanganak, amelyeket még „tanulmányozni“ kell!

A gabonatőzsdéi spekuláció káros következményeinek kiirtása a legsürgősebb, csináljuk hát meg legalább azt mielőbb és tanulmányozzuk azután a többi megoldásra váró tőzsdéi problémát. A legsürgősebb első lépéseket helyesen jelöli ki Zselénski Róbert gróf javaslatát, de ha a kormány ragaszkodik hozzá, hogy az ő javaslatát kerüljön tárgyalásra a parlament elé, ám legyen kedve szerint. Csak lássuk már mielőbb azt a kormányjavaslatot és csak épüljön az fel ugyanazonok az elveken, legyen ugyanolyan eredményesnek ígérekző, mint a tőzsdébarát sajtó részéről annyira támadott „lex Zselénski“, amelyről éppen ezek a támadások igazolták be, hogy — elevenre talált.

A német gazdasági egyesület XXII. vándorkiállítása Stuttgartban 1908. június 25—30.

— A földmívelésügyi miniszter berlini szaktudósítójától. —

Várostól távol eső, árnyék hiányában szűkös-ködő olyan területen, mely a Neckár folyó árterét képezi s csupa iszap és kavics, nehéz földat kevés költséggel szép kiállítást rendezni. Pedig a költséget kimélni kellett, mert Stuttgart nem az a hely, ahol nagy látogatottságra lehetne számítani.

A terület szabálytalan alaku s az egyik oka annak, hogy a berendezés sem volt olyan célszerűen eszközölhető, mint az 1906. évi berlin-schönebergi és az 1907. évi düsseldorfi kiállításon. Sétányok létesítésére már nem telt s a gyepek, bokrok, virágok hiánya erősen szembetűnt.

Máskülönb az elrendezés a régi mintára történt, lehetőleg olcsón s kevés izléssel, aminek azután az a következménye, hogy nem-gazdáknak kevés vonzóerőt gyakorol a kiállítás s a közönség, ha egyszer végigjárta, siet máshova. Az első nap délutánján az elővezetési tér tribünje üresen állott s estére néptelen volt a kiállítási terület.

Pedig a kiállítás gazdag és változatos. Kifogástalan csak amiatt lehetne emelni, hogy a géposztály túl nagy, évről-évre növekszik s már majdnem a felét elfoglalja az egész területnek, úgy, hogy az érdekesebb pavilonok távol esnek egymástól s az áttekintés mindig fáradságosabb lesz. Tetézi a bajt, hogy a gépkiallítás Stuttgartban a kiállítási terület közepén találva elhelyezést, mintegy háttérbe szorította a többi osztályokat s inkább vásártérhez, mint kiállítás-hoz volt hasonló.

Egyébiránt a kiállítási terület gőcpontját itt is az elővezetési tér képezte, melynek főtribünjén történt június 25-én délelőtt az egyesület megnyitása a württembergi királyi pár s az uralkodóház összes tagjainak jelenlétében,

A megnyitó beszédet a Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft elnöke, Albrecht württembergi herceg mondotta; azután Pischek belügyminiszter és a stuttgarti főpolgármester üdvözlötték a német gazdasági egyesületet s végül Freyer elnök fejezte ki az egyesület hála-ját. Azután elővezették a királyi lovait, az állami méneket s a katonai lovakat és ezzel a megnyitási ünnepélye véget ért.

Közvetlen az elővezetési tér szomszédságában voltak a lóistállók mintegy 600 lóra. A lovak közül különösen a weili királyi ménes lovak okoztak föltűnést. Weil tudvalevőleg arab telivér-tenyésztést is folytat s ezidőszertint egy mén s 9 kanca az állomány. Württemberg egyébiránt az angol-norman lovakat kedveli s a mély és kurtalábú Faust mén ivadéka szerepeltek a kiállításon; a marbach állami mén-telep is ezeket állította ki. Nehány holsteini és egy hannoveri lovon kívül nevezetesebbet nem láttunk.

Szép és értékes hidegvérű lovakat állított ki Württemberg, Baden s különösen a Rajna tartomány; de képviselve volt a hesszeni nagy-

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEKÉNT MEGALAPOZTA A MAGYAR HAZAI SZABÓMŰVÉSZETEK TÁRSULATA BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek,**

A. „Deutsche Landw. Gesellschaft“ Berlin

L. díjjal kitüntetett

szabad. „Welger-féle“ teljesen önműködően kötöző **szalmaprés-elevatorok**

kizárólagos gyártól.

ugyszintén **magánjárók** (uti mozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

— Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről. —

hercegség és Sachsen tartomány is, mindannyi a belga-rajnai fajtaival. Bajorország és Elzász-Lothringen nem állítottak ki lovakat. Láttunk azonban schleswigi dán lovakat és oldenburgiakat is. Mecklenburgból hannoveri méneket állítottak ki.

A katonaság remondákkal, szolgálati és tüzéségi lovakkal szerepelt. Szemrevaló szép állatokat mutattak be s az ágyukkal való gyakorlatozás különösen tetszett a nagyközönségnek.

A szarvasmarha-kiállítás 657 állattal kisebb volt a szokottnál. A hegyi fajták közül 561, a lápi fajtákból 88 darabot láttunk s ezenfelül 8 shorthornit a bajor Pfalzból. A délnémet államok tulnyomó nagy részben nagy világostarka fajta szarvasmarhát állítottak ki. Hessian elmaradt a kiállításról. A lápi fajták a porosz tartományokból valók voltak.

A juhkiállításra 27 kiállító jelentkezett 283 darab állattal, melyek közül legtöbb a délnémet birka, kevesebb az angol husjuh és legkevesebb a merinó.

Sertéseket (509 drb-) Württemberg, Baden és keleti Poroszország állított ki. Bajor sertés alig akadott egy-kettő.

A 185 kecskét (többnyire szarvatlant) maga Württemberg állította ki; a bajor és badeni kecskék távol maradtak.

Baromi, galamb és házinyul szép számmal van képviselve; de különösen nagy a halászi kiállítás, melynek anyaga 231 akváriumot tölt be.

A mezőgazdasági termények és segédesszékcsarnok Stuttgartban is a leggazdagabb csarnok s tanulságos képet nyújt a vetőmag-nemesítési törekvésekről. Kiválóan érdekes a hesszeni mezőgazdasági kamara kiállítása. A gyümölcs- és borkiállítás szerény keretű, pedig Württemberg gyümölcsstermesztő országa. Annál gazdagabb a tejgazdasági kiállítás, a műtrágya-csoport s amit legelső sorban kellett volna említeni, a tudományos kiállítás, melyben a württembergi állami intézményeké a főszerep.

A Centralstelle külön kiállítása, mely a gazdasági egyesületek tevékenységét, a szőlészet, téli iskolázás, tagosítás, kulturmérnöki intézmény működését mutatja be, szintén tanulmányozásra méltó.

Külön sátora van a Bund der Landwirtenek, mint rendesen s nincs mi újat róla mondani. Ugyanez áll arra a közel 7000 darab gépre nézve is, melyet a német gépgyárak állítottak ki. Mindössze 67 új gépet jelentettek be megvizsgálás céljából s majd csak utóbb válik elhanyagolhatóvá a közölk.

Ezzel nagyban és egészben készek is volnánk a kiállítással, melynek becséből sokat levon, hogy — kivéve az állatokat — nagyon kevés az, ami évről-évre ugyanazon formában ne jelenne meg s a sablonos egyhangúságot kissé élénkítene.

Attól lehet tartani, hogy ezek az évről-évre ismétlődő vándorkiállítások két évtizedes mult után, melyben az érdeklődés fokozatosan emelkedett, most majd kezdenek kimenni a divatból, hacsak a német gazdasági egyesület át nem tér a svéd rendszerre. A svéd gazdák ötvenkint rendezik a vándorkiállításukat; a németek is áttérhetnének a két-, vagy hároméves turnusra.

Ami azonban leginkább utánzásra méltó: a svéd mezőgazdasági kiállítások nemcsak tanulságosan, szemléltető módon és ismeretterjesztési célból vannak rendezve, hanem a látogató-közönség szórakoztatására, kényelmére helyezik a legfőbb súlyt s ezzel csalogatják a fizető közönséget a kiállítás területére.

Félaakkora területre kellene szorítokzni a német vándorkiállításokkal, de azután azt a területet izléssel kellene berendezni. Mindazt előtérbe helyezni, ami a szemre gyönyörködtető s mindazt háttérbe tolni, ami nem a közönség elé való.

A stuttgarti kiállításnak nincs főtere, ahol a közönség mindazt megtalálná, amire szüksége van (vendéglőt, zenét, virágos környezetet, kis gyepszönyeget, vízmedenczét szökőkúttal, padokat a fáradtak részére); nincs sétánya, ahol a közönség árnyas lombok alatt járkálhat vagy leülhet; egy árva diszbokor, egyetlen szál virág sincs az egész területen, sőt jóra való ut sincs. Mintha mesterségesen kiküszöböltek volna minden csint, még a tisztaságot is.

Ma már, úgy látszik, a német közönség izlése is fejlődik s ami még 20 év előtt elég jó volt neki, abban nem gyönyörködik többé. Más formában kell kínálni neki jó pénzért a látványosságot. A svéd kiküszöböl minden a kiállításából, ami nem szép s be nem bocsátja azt, ami nem jó.

Az állatok elővezetése nagyszerű látványosság a svéd mezőgazdasági kiállítás s rengeteg jövedelmet hajt. A svéd kiállítási vendéglők olyan jók és olcsók, hogy a kiállítás alatt a városi éttermek üresen állanak s mindenki a kiállítási területen étkezik. Ezeket a fogásokat nem ártana utánozni.

Enyhítene a vándorkiállítások egyhangúságát az is, ha szerepet juttatnának a német erdőgazdaságnak. Hiszen mindenütt a világon az erdészeti pavillon szokta a legnagyobb vonzóerőt gyakorolni a közönségre s a fejlődés magas fokán álló német erdészethez volna mit kiállítani.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: **Fabrielus Endre.**

A Keskeméti Gazdasági Egyesület f. hó 12-én *Koritsánszky* János elnöke alatt tartotta választmányi ülését mintegy száz kecskeméti gazda jelenlétében. A miniszteri leiratok tudomásul vétele után a *mezőgazdasági érdekképviseletről* szóló törvényjavaslat alapos megvitatásával és a gazdák álláspontjának kifejtésével a közgazdasági szakosztály bizott meg. A MSzOE-nek az új bortörvény sérelmes intézkedéseivel szemben a szőlőgazdák körében megindított mozgalmat s a *műbörgyártás ellen* a homoki szőlőgazdák állásfoglalását pártolólag vette tudomásul az egyesület s felirat alakjában tiltakozik a kormánnyal és törvényhozásnál.

A *takarmányhiány ügyében* az orsz. központból felvetett sürgős kérdésre, hogy kívánatos-e állattenyésztésünk érdekében a rendelkezésre álló takarmánykészleteknek a hazai szükséglet részére való biztosítása, az előzőleg sürgősen adott válasz még azon megjegyzéssel bővített ki, hogy a takarmánykiviteli tilalomra a vidék szempontjából feltétlen szükség van, a

meglevő készletek nyilvántartása s az abrak-takarmányfélék kedvezményes szállítása indokolt. Ugyanez a katonai élelmezési raktárak felhívása az élelmiszerek, termény- és anyagjárandóságok szállítására vonatkozólag — tekintve a készletek teljes hiányát — mint tárgytalan „ad acta” tétetett.

Az egyesület második negyedévi működéséről, a szakosztályok tevékenységéről, a telepek kezeléséről és a vagyoni ügyekről szóló titkári jelentés tudomásul vétetett s a sürgős intézkedést kívánó folyó ügyek az elnöki elintézés alá utaltattak.

Végül a tagsági és folyó ügyek elintézése után *Horváth Mihály* dr. indítványa, hogy a határszerte sok kárt okozó kóbor juhászokat meg kell rendszabályozni, úgy mint az más városokban már megtörtént, általános helyesléssel elfogadtatott.

Következett az ülés kimagasló része, egy régi, 30 éven át egy helyben szolgáló hűséges cselédnek, *Kis Ferenc*nek megjutalmazása, aki 100 kor. pénzjutalomban és elismerő oklevéllel tüntettetett ki.

A Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya f. év július 15-én *Kálmán* Rudolf főispán, egyesületi elnök elnökelete alatt ülést tartott, amelyen nagy számmal voltak jelen a vármegye intelligens gazdái. Behatóan foglalkozott az ülés a vármegye közsegei által a 17,800/1907. sz. a. kelt miniszteri rendelet értelmében alkotott *legeltetési szabályrendeletekkel* és több lényeges módosítást hozott javaslatba. Megállapította az igazgató-választmány a vármegye területén a folyó évben rendezendő *szarvasmarhadíjazás* programját, amely szerint f. évi október hó 18-án Nemesócsán és 25-én Tatan rendez szarvasmarhadíjazást az egyesület. Foglalkozott a vármegye egyik nagy községének zilált gazdasági viszonyaival és elhatározta, hogy minden lehető eszközzel igyekezni fog az illető község gazdait meggyőzni a község határa *tagosításának szükségességéről*, mivel az orvoslásra szorult nyomzó gazdasági viszonyok okát az egyesek birtokának eldaraboltsága folytán üzött külterjes gazdálkodásban és az egyoldalú szemtermelés miatt a gazdák által üzött állattenyésztés silány voltában látja. Elhatározta a választmány, hogy az egyesület hozzá fog járulni a nyugati vármegyék gazdasági egyesületei által Pozsonyban tartandó *sörárpavásár* rendezéséhez. Előnk eszmecserére adott alkalmat a *hadisereg részére szükséges termények szállításának* ügye, amelyre nézve azt határozta az igazgató-választmány, hogy az egyesület vállalkozni fog a cs. és kir. V-ik hadtest komáromi élelmezési raktára részére szükséges rozs- és zabszállításra. Helyesléssel fogadta az értekezlet a MSzOE. által a jégbiztosítás országos rendezése tárgyában megindított mozgalmat és elhatározta, hogy csatlakozik a mozgalom vezetőihez, valamint elhatározta azt is, hogy felterjesztést intéz a földművelésügyi miniszterhez és kéri a *borhamisításnak* és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló törvényjavaslat azon részét, amely a cukrozás, szeszezés, mazsolaszőlő használatával, törkölyborkészítéssel, a tokaji bor védelmére hozott intézkedésekkel, valamint a borkereskedők által

■■■■■ A HEID-féle GÉPGYÁR

képviselőt Magyarországra területére átvéve, módokban áll

eredeti HEID-féle gabonakölyözőket, eredeti

HEID-féle magosztályozó gépeket

E gyártmányt tartóssága és kiváló tökéletes munkateljesítése jellemzi. készítményt sokszorosan felülmúlnak. — Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz, Budapest, VI., Nagymező-ú. 68.

vezetendő borkönyv ügyével foglalkozik, ne változtassa meg. Foglalkozott az igazgató-választmány az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek az ipartörvény gazdára sérelmes azon pontjával, mely szerint jövőre a legegyszerűbb gazdasági építkezések (ólak, pajták, kutak stb.) is csak képesített iparosokkal volnának végezhetőek és elhatározta, hogy hasonló szellemű feliratot a Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület is intéz a miniszterhez. Az OMGE.-nek az egyesülethez intézett azon megkeresésére, amelyben kérdést intéz a f. évi takarmánytermés és takarmánykészlet mennyiségéről, azt határozta az igazgató-választmány, hogy értesíti az OMGE.-t a vármegye takarmánytermésének gyengességéről, egyszersmind kimondta, hogy szükségesnek tartja a *takarmánykiviteli tilalom* érdekében való mozgalmat indítását, amely ügyben már Komárom vármegye közigazgatási bizottsága *Mojor* László közgazdasági előadó indítványára feliratot is intéz a miniszterhez.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület *Hertelendy* Ferencz gazd. egyesületi elnök elnöklése alatt a vármegye gazdaközönségének élénk részvétele mellett tartotta közgyűlését a múlt héten Keszthelyen. *Hertelendy* Ferencz elnök ismertette a főbb szempontokat, amelyek a jövő gazdasági fejlődés biztos haladásának alapvető momentumait képezendik. Reámutatott a tömörülés szükségességére, a magyar középosztály tradícióira és arra, hogy ebben a tekintetben a vezetést a középosztálynak kell átvennie, hogy az alkotandó gazdasági érdekképviseletben is a neki megillető helyet foglalhassa el. A közgyűlésen indítványozták, hogy ebből az alkalomból *Darányi* Ignác földmivelésügyi minisztert táviratilag üdvözljék, mit a közgyűlés nagy lelkesedéssel tett magáévá. A közgyűlésen számos rendeletet olvastak föl s elhatározták, hogy a megye több járásában tenyészállatdíjazást rendeznek.

IRODALOM.

Az élelmiszerértékesítés kézikönyve. Irta: *Hell* Lajos. Harmadik teljesen átdolgozott és jelentékenyen bővített kiadás. 180 lap. Ára 3 kor. 60 fillér.

Alig kerülhetett mostanában a könyvpiacon hasznosabb és a gyakorlati célnak megfelelőbb kézikönyv, amelynek használhatóságát és célszerűségét legjobban igazolja az a körülmény, hogy rövid idő alatt már a harmadik kiadása került ki a sajtó alól. Élelmiszerekben évente átlag 120 millió korona értéket szállítunk külföldre. Ezt az összeget azonban még tetemesen meggyarapíthatjuk, ha a szükséges ismeretekkel rendelkezünk arra nézve, miképpen keressük fel a szőlő, gyümölcs, tojás, baromfi, vaj, méz stb.-vel a külföldi piacot, mely igényeket támaszt a külföldi fogyasztás ez élelmiszerekkel szemben és ami szintén nem csekély fontosságú, mily kikészítésben, illetőleg csomagolásban kell részesíteni fenti élelmiszereket. A termelő legjobban értékesítheti nyereségét, ha közvetlenül érintkezésbe lép a fogyasztóval. Csak hogy ehhez némi kereskedelmi ismeretekre van szükség, mert enélkül boldogulni bajos. *Hell* Lajos fenti című munkája hézagpótló e tekintetben és éppen ezért figyelmesen áttanul-

mányozva a könyvet, gazdatársainknak csak a legmelegebben ajánlhatjuk. Hogy e könyvben szerzőnek mindenre gondja volt, ami csak a külkereskedelemmel előfordulhat, arra legjobb bizonyíték az, hogy nemcsak a kereskedelmi szokványokkal, a fogyasztópiac igényeivel ismertet meg bennünket munkájában, hanem figyelmünket felhívja a vámok, fogyasztási adókra a nevezetesebb piacokon, továbbá kötelevél-, igazolvány- és szerződés mintákat is csatol függelékül, amelyek a munkát teljessé is teszik. A munka kapható szerzőnél Budapest, I. ker., *Attila*-u. 23.

A Krassó-Szörényvármegyei G. E. évkönyve 1907. *Lukonics* Lajos egyesületi titkár vaskos könyvben számol be az egyesület múlt évi működéséről. Röviden leírja a földmivelés-ügy múlt évi történetét. Beszámol az időjárás viszonyokról, előadásokról, háziipari tanfolyamokról. Felsorolja a minta parasztagazdaságok, hitelszövetkezetek, tejszövetkezetek, gabonarakárszövetkezetek, nyultenyésztő szövetkezetek felállítását. Főlelír, hogy az egyesület gépközvetítő osztályt állított fel. A lótenyésztés előmozdítására kettőezer koronát és 47 díszoklevelet adott ki. Rendezett bikavásárt és előmozdította a tenyészsertések közvetítését. A baromfiállítást a fajbaromfiak elterjedésére szorgalmazta. Szervezt 8 állatbiztosító szövetkezetet. Kiosztott 75 ezer gyümölcsfaoltványt. Végül beszámol az évkönyv a gazdasági munkások és cselédek megjutalmazásáról, az egyesület vagyonáról és tagmozgalmáról. Mindezeket összegezve a Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesület a gazdasági egyesületek között a legmozgalmasabb és legtevékenyebbek közé sorozható.

LEVELSZEKRÉNY.

II. felelet a 340. sz. kérdésre. Tényleg ballatlan eset, hogy magyar tehéngulyában 80%, másik esetben 100% ne folyasson. Ha a feleletadó említette ragályos baj (kiütéses hüvelyhurut) nem forog fenn, úgy szerintem a folytatás késésének az az oka, hogy kérdéstevő nagyon sokáig hagyja a borjúkat anyjuk alatt s azok egész nap szopogtatván, tulságosan izgatják a tőgyrészeket, ami a nemi ösztön felébredését késlelteti, tessék tehát nem megvárni, míg az anya maga rugja el a borjút a cseestől, ami néha sokáig is elhúzódhatik, — tudok esetet, hogy 1 1/2 éves korban is engedte az anya utódját szopni, ha véletlenül hozzájuthatott — hanem tessék azonnal elkülöníteni a borjúkat, hogy az anya ne is lássa, se hallja, talán majd megindulnak. Az is lehetséges, hogy a legelőn valami mérges hatású növényeket esznek, ami szintén bénítólag hat a nemi szervekre. Ez esetben tanácsos lenne a gulyát egy hétig bent tartani az akolban s mesterséges takarmánnyal etetni, sőt egy kis abraktakarmány adagolását is ajánlanám, pl. zabot szemesen. *Johimbin*-adagolást is lehetne megkísérteni. *Janisch* Lajos.

Védekezés a buza megdülése ellen. 372. kérdés. A buza nálam minden évben ledől, különösen pedig ebben a fordulóban, hol ősszel jön bevetés elé, kérdem: honnan szereshetnék olyan buzát vetni, mely talajunkban

meg nem dülne és hogy czélszerű-e egyszerre vetőmagot változtatni? *R. I.*

Felelet a 372. sz. kérdésre. A vastagszalmájú buzafajták jobban ellentállanak a megdülésnek, mint a vékonyszalmájúak. Ebből tehát az következne, hogy vastagszalmájú buzafajták termesztésével védekezzünk a megdülés ellen. A magyar buza a vékonyszalmájú fajtákhoz tartozik, ehelyett tehát vastagszalmájú fajtákat kellene vetni. Csak hogy ezen vastagszalmájú külföldi buzák rendesen kevésbé fgyállók mint a hazai; hótalan, szigorú, száraz fagyos teleinken könnyen kipusztulnak, másrészt később érnek mint a magyar buza s így a hőütésnek s ezzel az apadtszeműségnek fokozott mérvben vannak kitéve, végül a szem minősége nyomába sem lép a hazai buzafajtáknak. Épp azért hazánk igazi buzatermő vidékein, ilyen buzafeleségek termesztésével czélt érni nem fogunk. A kérdésből nem tűnik ki, hogy kérdéstevő mely vidéken gazdálkodik. Ha az Alföldön, ahol a mennyiséget a minőséggel kell pótolni, akkor a magyar buza termesztése mellett kell megmaradnia. A magyar buzák közül a bácskai és a bánsági a legerőteljesebb fejlődésű, ezeknél valamivel finomabb a tiszavidéki, de ezzel nincs az mondvá, hogy könnyebben dül meg, mint előbbie, mert az attól függ, hogy viszonyai közé melyik fog legjobban beilleni, amit esakis összehasonlító kísérletek útján állapíthat meg. Ujabbán tiszavidéki zabából u. n. *vöröskalászu* buzát állít elő *Dérczy* Péter kondorosi (békésmegyei) földbirtokos. Ez a buza általában véve jobban ellentáll a megdülésnek, mint a fehérkalászu, bár megcsik, hogy utóbbinál 2-3 nappal később ér. *Szabó* János esorvási (békésmegyei) kasznár már évek óta foglalkozik a magyar buza nemesítésével oly irányban, hogy koránérő, egyenletesen fejlődő, *csekély bokrosodásu* buzát állít elő, melyet (kiváló vetőmag előállításával és felhasználásával) a megdülés elleni védekezésre sűrűen vet, magyar holdanként 120 liter számítva. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy magában véve a sűrű vetés óvszere a megdülésnek, bár az alföldi gazdák között mindinkább terjed a védekezés módja, hogy a „centrifug“ gabonaosztályozóval kitűnően megosztályozott legnyúlósabb, legnagyobb magvakat vetik el a rendesnél sűrűbben, hogy így 1-3 erős hajtású tövek nevelésével a megdülés veszélyét csökkentésék. Viszont vannak gazdák, akik lehetőleg későn ősszel vetik a buzát, ritkábban, kat. holdanként 70-75 kg.-ot számítva, sőt még tavasszal a sorokra keresztirányban erősen megfogasolják a megdülés elleni védekezésül. A talaj erőállapotától eltekintve, előbbi szárazabb, utóbbi csapadékban gazdagabb klíma alatt lehet indokolt és vezethet sikerre.

Jó eredményeket értek el a buza keresztzett vetésével is. A vetőmagot kétfelé osztva, felét a tábla hosszába, felét erre keresztbe vetik el és nem egy helyen tapasztalták, hogy az ily módon vetett buza ritkábban dül meg. Jó szolgálatot tehet a 8 cm.-es sortávolságú vetőgép is, ha a rendesen vetni szokott mennyiséget a 8 cm.-es sorokba osztjuk szét; csak hogy ilyen gép nagyon jól előkészített, rög-mentes földet kíván jó munka végzésére.

Legjobbak a :: Losonczi vetőgépek és Resiczai ekék.

Árjegyzéket és árajánlatot szívesen küld

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

Ha tapasztalatai szerint buzája rendszeresen megdül, kísérletet lehetne tenni a kései vetéssel is, mert tapasztalatilag a korai vetés könnyebben van a megdülésnek kitéve, mint a kései. Ha a talaj egyoldalú nitrogénbősége lenne a rendszeres megdülés okozója, a szuperfoszfáttal való trágyázás is sokat segíthetne. Ha végül a buza kiváló minőségére nem helyez nagy súlyt, akkor a hazai buzák közül az u. n. diószegi buza kísérleti termesztését ajánlanám, mely vastagabb, erősebb szalmájú s így jobban ellenáll a megdülésnek. Igaz, hogy bőtermő, de a mag minősége nem oly jó, mint a tulajdonképpeni magyar buzáé: fagyállósága is jó, de rendszeren pár nappal később ér, mint alföldi buzáink. Beszerezhető Kufner báró diószegi uradalmából (Pozsony megyében).

K. K.

Paszuly mint takarmány. 373. kérdés. Nagyobb mennyiségű mult évi bab (nem takarmánybab) állna rendelkezésemre; lehetne ezzel marhákat vagy sertéseket hizlalni és van-e oly tápereje, mint a tengeridarának? St.

Felelet a 373. sz. kérdésre. A paszuly összetétele s tápértéke körülbelül a borsóéval egyezik meg, s főbecsét nagy fehérjetermés képezi, mi miatt leginkább növendékkállatokkal tanácsos etetni, mert azok nagyobb hasznát veszik neki, mint a kifejlesztett hizók. A tengerihez viszonyítva a növendékkállatoknál paszulyt, a kifejlesztettéknél a tengerit kell hatásosabbnak tartanunk. A marha s a sertés különben szívesen eszik, de csak mérsékelt mennyiségben. Ha olyan sertéseket hizlal, melyek még nem fejezték be növekedésüket, pl. 1 éves mongoliczákat, akkor 100 kg. élősulyra $\frac{1}{2}$ —1 kg. paszulyt s $3\frac{1}{2}$ kg. tengeridarát számítva jobb eredményt fog elérni, mintha csak $3\frac{1}{2}$ kg. tengeridarát etetne. Ha azonban hizói már teljesen ki vannak fejlődve, akkor inkább növendékmarchának és süldőknek adnánk a paszulyt, 100 kg. élősulyra azonban csak $\frac{1}{2}$ kg.-ot naponta.

Cselkó István.

Amerikai és orosz ügetők keresztezése. 374. kérdés. Történetek-e keresztezési próbák amerikai ügető és orosz ügető között? Ha igen, milyen az eredmény? Van-e erről szakkönyv? B. Z.

Felelet a 374. sz. kérdésre. Amerikai és orosz ügetők keresztezésére nézve már számos kísérlet történt, váltakozó sikerrel. A kérdés itt is, mint minden tenyészművelésnél, elsősorban: a cél. Az amerikai ügető, a versenyklasszist érte, mindig sebesebb a hasonklasszisu orosz ügetőnél. Aki tehát versenyügetőt tenyészt intenzíven, az jobban cselekszik, ha mindjárt tisztán amerikai ügetőt nevel. A keresztezésnek csak ott van értelme, ahol véletlenül a kétféle anyag rendelkezésre áll vagy könnyen hozzáférhető, de itt is a kísérletezéssel járnai szokott bizonytalan eredménnyel kecséget. Az ügetőtenyésztés terén általában igen sokirányú kísérletek történtek már és sok esetben meglepő eredménnyel. Vannak esetek, hogy közönséges, de jó ügetőmozgással bíró, pinzgaui félvérkanczák amerikai vagy orosz ügetőmennel párosítva, egészen jó középklasszisu ügetőt neveltek, mely az igazi nagy versenyek kivételével mindig becsületesen megállta helyét.

Az Orlov-lipizzai keresztezés, ha a tenyésztésbe vett egyedek jók, mindig jól sikerülhet használati lovak előállításánál. Az Orlov-ügető és a lipizzai fajta között t. i. egy bizonyos rokon vonatkozás áll fenn. Mind a kettőnek a keletkezése hasonló ösökre vezethető vissza. Az 1900-iki párisi nagy lókiállításán bemutatott Orlov-ügetőkön tanulmányozni lehetett ezt

a nagy hasonlatosságot egy testalkat, mint jelleg tekintetében. A nálunk előforduló orosz ügetők azonban többnyire nem tiszta Orlovok, hanem csak ilyen méneknek a keresztezési termékei.

Hogy az amerikai és az orosz ügető között melyik alkalmasabb használati kocsilónak, az a körülményektől függ. Az amerikai ügetők rendszerint kitartóbbak, de drágábbak is, ha törzskönyvelt egyedekből származnak. Az orosz ügetőkből összeállított fogat inkább városba való és fényűzési divatcikk számba megy. Törzskönyvelt ügetőket ritkán látni használati fogatokban. Leginkább ügetőménék után nevelt félvérlovakat hajt a gyorshajtsást kedvelő közönség. A keresztezést tekintve, angol félvérkanczákat inkább amerikai ügetőménékhez párosítanak, mert származás, szervezet és testalkat tekintetében jobban összeillenek tenyésztési szempontból. A világkereskedelem tárgyát képező orosz ügetőménék a tenyésztésben nem oly megbízhatók, mivel származásuk is kétes, sokszor igen közönséges ösökre vezethető vissza anyai ágon. Azonfelül puha szervezetűek és igen sok esonhibát örökítenek át utódaira. Az ügetőtenyésztésre vonatkozó magyar nyelvű szakkönyvek: Gyulay Adolf gróf: „Megfigyelések a lótenyésztés terén Amerikában” (ára 50 fillér); Manasz György: „Az amerikai ügető jelentősége a belföldi tenyésztés szempontjából” (ára 2 K.); a Pátria részv. társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében kaphatók (Budapest, IX., Üllői-ut 25.). Kis M.

Mohar, köles vetése. 375. kérdés. Lehet-e Erdélyben fekete kötött földbe, árpa-vagy rozstárbá mohar és vörös köles keverékét mint takarmányt vetni e hó végéig és mily eredménnyel? Mennyi vetőmag szükséges és nem volna-e célszerűbb egyéb takarmányt vetni? N. D.

Felelet a 375. sz. kérdésre. Ugy a mohart, mint a kölest felhasználhatjuk tarlóvetésre, csak hogy július hó végén vetve, még kedvező — tehát nem tulszáraz — időjárást is feltételezve, csak későn őszszel lesznek kaszálhatók. Tapasztalataim szerint a július hó első felében elvetett mohar október hó elején volt kaszálható, a köles pedig szeptember első felében; a július végi vetéssel ezen terminusok természetesen eltölődnek még későbbre. Megjegyzem, hogy egy a mohar, de különösen a köles, nem szereti a nagyon kötött földet; a lazább és homokosabb vegyületű földeket kedvelik, amire különösen a tarlóvetésnél kell tekintettel lenni. Kevert vetésük egyáltalán nem ajánlható már a fejlődés s így a kaszálás idejének eltérése miatt sem. A moharnak ily kései (július végi) vetése már azért sem ajánlható az erdélyi viszonyokat véve figyelembe, mert szántása késő őszszel már nagy nehézségekbe ütközik; pedig a mohart legjobb szénárá szántva fel-takarmányozni, zölden nem eszi oly szívesen a jószág. Igaz, hogy hamar és könnyen szárad, de egynehány napos, meleg, száraz napra mégis szüksége van. A köles nemcsak gyorsabban fejlődik a moharnál (a közönséges mohart s a piros kölest érte), hanem zölden is kitűnő takarmányt ad. Szántása különben is nehéz, de ezen könnyen segíthetünk a feleslegnek bezombolyázásával, mely célra kitűnően felhasználható. Ilyen kései vetés esetén a vetőmaggal fukarkodni nem szabad; kölesből 26—30 kg., a moharból 24—26 kg. kell kat. holdanként, sorvetőgéppel vetve sekélyen (1—1 $\frac{1}{2}$ cm.-re) alátakarva s vetés után meghengerezve.

Nézetem szerint jelzett viszonyok között indokoltabb lenne a mohar s köles helyett tavaszi

takarmányborsó s'őszi árpakeveréket vetni. Ez az időjárás szerint — lehetőleg előrement esőzés után — augusztus hó közepéig is vethető. Ezen két növény melegigénye nem oly nagy, mint a mohar és kölesé, késő őszszel még mindig fejlődik, a lehülő éjszakák hátrányára nincsenek és késő őszig kaszálható, kitűnő minőségű zöldtakarmányt ad, egészen a derek beálltáig. A felesleg pedig mindenkor bezombolyázható.

A vetőmagszükséglet kat. holdanként: 100 liter tavaszi takarmányborsó s 50 liter őszi árpa. Hangsúlyozom, hogy itt tavaszi borsóról van szó, nehogy tévedésből őszi takarmányborsó vettessék, ezzel a kitűzött cél elérhető nem lenne. A takarmánykeverék késő őszi lekaszálása után a tavaszi borsó a téli hidegben kipusztul, ellenben az őszi árpa áttelelve, a jövő tavasszal még egy zöldtakarmány kaszálást adhat. Hangsúlyozom, hogy adhat, mert ez egyáltalán nem biztos; a késő őszszel kaszált árpa a hóhatalan szigorú téli időben szintén tönkremehet. De szerintem ez lényegtelen, mert fődolog a kései (és nagytömegű) zöldtakarmány biztosítása, mely cél csak kissé kedvező őszi illetve nyárvégi időjárás esetén biztosan elérhető.

K. K.

Praskovich cerealin abraktakarmánya. 376. kérdés. Tekintettel a nagy szárazságra következtében a nagy takarmányhiányra, állataink részére takarmányra van szükségünk; egy árjegyzéket kaptam a fehérnye erőabrákról, amit itt mellékelten küldök; a lap után szíves értesítést kérek, hogy az árkülönbözettel szemben jobb-e ez, mint az árpa, zab vagy tengeri erőtakarmány; tekintettel arra, hogy ezen erőtakarmányra még fuvarköltség is van, az árpa, zab és tengeri erőtakarmány pedig itthon van, a gazdaság szolgáltatója. B. L.

Felelet a 376. sz. kérdésre. Az óvatos gazda nem megy lépve, ha még akkora reklámmal dolgozik is a gyáros, mihelyt titkos szerről van szó. P. reklámlevele azt állítja, hogy a cerealin tisztán csak szemes termékekből készül, ipari hulladékokat nem tartalmaz s hogy fehérjetermés 31,2%. Ily nagy fehérjetermés egyetlenegy cerealiának (gabonának) sincs, sőt a hüvelyes magvak közül is csak a csillagfürt éri el s mulja felül az említett fehérjetermés. Ha tehát a cerealin tényleg csak magvakból készül, akkor fő alkotórésze csakis csillagfürt lehet, melyet Németországban zöldtrágyának, de takarmánynak is természetesen s melynek magja csak előzetes kiáztatás után etethető, mert máskülönbben mérgezőleg hat. Mi azonban valószínűbbnek tartjuk, hogy P. a gabonakeményítőgyárak szárított sikkéjét s gabonalisztet használ cerealinja készítéséhez, mely esetben azonban nem mondana igazat azzal, hogy a szóban forgó abraktakarmány nem tartalmaz ipari hulladékot. Akárhogy álljon is a dolog, de mig P. meg nem mondja, hogy mi minden s mindegyikből mennyi van a cerealinban, rá se hederítsen a gazda, mert a titkos szerek kivétel nélkül a hiszékenységre kizsákmányolást célozzák. Azzal egyenesen valótlan állít P., hogy mig a zab 42,5, a tengeri 62, az árpa 63,3% tápanyagot tartalmaz, addig a cerealin táptartalma 87%, mert való az, hogy a zab keményítőértéke 59,7, az ó tengerié 81, az árpáé 67,9, a kiáztatott s újra megszártított csillagfürté 74,6, a szárított sikké 80,9%. Ha tehát gabonalisztből s csillagfürtből vagy szárított sikkéből készül a cerealin, legjobb esetben a tengeri tápértékét közelítheti meg és semmi esetre sem lehet táplálóbb, mint az.

Cselkó István.

A kontinens legmodernebb és legmunkaképesebb
CZEMENTCSERÉPGÉPEI,
sajtol s aczélformái, mindenféle csementáru készítésére.
Valódi csementfestékek közvetlen Angliából.

KRISHABER és BECK
műszaki vállalata

Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.
Üzemben lévő telepek megtekinthetők az ország minden részében

Termésbecslés.

(A földmivvelésügyi minisztérium július 15-iki termésbecslése.)

Szombaton f. hó 18-án került nyilvánosságra az első próbacseplési becslés, amely már biztosabb adatokon nyugszik, mivel az alföldi vármegyék leg többjében megejtették a próbacsepléseket. Ez a legújabb termésbecslés arról számol be, hogy a buza várható terméseredménye valamivel kedvezőbb, mint volt a legutóbbi becslés alkalmával, viszont azonban a rozs és árpa termésalkalmával gyengültek, a zab alig változott. A buza terméseredménybeli javulása 900,000 métermázsra, a rozs és árpa gyengülése 300,000 métermázsra, úgy hogy végeredményben a tényleges javulás kerek számban félmillió métermázsra szemtermés. Bár ez a terméseredménybeli javulás alig számbavehető, mégis nagy jelentőségű, különösen azért, mivel a kapásnövények határozott rosszabbodást tüntetnek föl, a takarmányneműek pedig egyenesen válságos helyzet elé juttatták mezőgazdaságunkat, oly erős nyomot hagyott az időjárás azok fejlődésében.

A földmivvelésügyi minisztérium ezen legújabb termésbecslése általában megfelelt az értesítéseknek és jelentéseknek, amelyek a hivatalos becslést megelőzőleg úgy az OMGE. gabonahirtudósító irodájához beérkeztek, valamint a napilapok részére egyesek beküldötték, csupán a tőzsdejártékosok egy kisebb töredéke nem volt megelégedve a hivatalos termésbecslésben foglaltakkal, mivel ők nem félmillió, hanem 3—4 millió métermázsos javulást vártak a buza-termésben és ezért most Zuglódnak, hogy az ő kedvükért, mivel érdekeltségük így kívánja, a hivatalos termésbecslés nem kövölt más adatokat, mint amilyenek a valóságnak megfelelnek. Egyébiránt, hogy egyesek milyen érzelmeikkel fogadták a termésbecslést, az más lapra tartozik, e helyen azon ténnyel óhajunk foglalkozni, amelyet mint valóságot a földmivvelésügyi minisztériumnak világszerileg legjobbnak és legmegbízhatóbbnak elismert termésbecslési szervezete elénk állított.

Összehasonlítva a legutóbbi — július elsei — termésbecslést és az 1907. évi terméseredményt a most kibocsátott termésbecsléssel, a négy főbb kalászos számszerű adatai a következőleg alakultak:

	július 15-iki becslés m i l l i ó	július 1-sei becslés m é t e r m á z s a	1907. évi termés
Buza	37.30	36.40	32.80
Rozs	11.53	11.64	10.69
Árpa	11.62	11.84	13.73
Zab	9.96	9.94	11.54
Összesen	70.41	69.86	68.76

E számszerű adatokból kitűnik, hogy a négy főkalászosból az idén csupán mintegy másfél millió métermázsával várható nagyobb termés, mint volt a múlt esztendőben, ha ugyan a későbbi becslések rem fogják redukálni ezt a javulást, ami nem lehetetlen, ha tekintethevesszük azt, hogy a próbacseplések eddig még csak az alföldi vármegyékben történtek meg, ott, ahol a helyzet javult, de a felvidéki és dunántúli vármegyékben ugyszólván még el sem kezdtek, pedig a próbacseplések e helyeken is esalódást hozhatnak és pedig nem kellemes esalódást, mint az alföldi vármegyékben, a Bácskában, Bánságban, hanem kellemetlen esalódást.

A miniszteri termésbecslés részletezve az egyes művelési növényeket, a buzánál felemlíti,

hogy az idén igen gyakori volt az üszög és rozsdakoza kár, amely két növényi betegség inkább a kisczárk vetéseit sújtotta, jelöl annak, hogy okszerű, intenzív gazdálkodással korlátozható mindkettő és kisczárkainkat ez irányban mindenképpen fel kell világosítanunk és ki kell oktainunk. Gyakori volt a kényszerérés is, amelyet a rendellenesen fellépett hőség idézett elő. A gyenge közepes terméseredmény némileg ellensúlyozást nyer azáltal, hogy az idén feltűnő sok szép, aczélos és dus sikkertartalmu buza is található egyes vidékeken.

A rozsvetésekben sok a hibás kalász. Jóformán alig van teljesen kiképződött kalász, minden részen van esorba. Viszont azonban a minőség kitűnő. A súlyegység nagyobbára megfelel a várakozásnak, amennyiben 70—73 kg. hektoliterenként. Az egészen aprószemű rozs leginkább egyes homoki részeken fordul elő.

Az árpa termésáhozama előreláthatólag tetemesen mintegy két millió métermázsával lesz kevesebb, mint a múlt esztendőben volt és ez különösen azért szomorú eredmény, mivel a főbb sörárpatermő vidékeken, Nyitra, Pozsony vármegyékben, csökkent nagyobb mértékben az árpa termésáhozama, bár minőség tekintetében alig kifogásolható.

A zabtermés úgy mennyiségileg, mint minőségileg sok kívánivalót hagy hátra. A vetés többnyire alacsony maradt, nem fejlődhetett ki egészen, amely eredményt kétségtelenül a májusi aszályos időjárás segítette elő, ritka az a vidék, ahol a későbbi csapadékok segíthettek volna.

A tengeri helyenként elég szépen fejlődik, a legtöbb helyen azonban a szárazság nagyon is erős nyomokat hagy a fejlődésben. A burgonya korai fajtája az érést befejezte és ugyszólván sehol sem sikerült a termés, a késői fajták azonban jobb eredménnyel kecsegtetnek, különösen, ha még idejében lesz csapadékok részük.

A többi kultúrnövény fejlődése vidékek szerint igen változó, hol jobban, hol rosszabbul állnak, aszerint, hogy milyen fokú esőzésben volt részük. Nem ilyen a helyzet azonban a takarmányféléknél, amely kivétel nélkül mindenütt a lehető leggyengébb. Az első kaszálás alig nyújtott számbavehető termést, második kaszálásra pedig most még gondolni sem lehet, mivel a sarju egyáltalában nem hajt ki. A takarmányhiány máris érezhető, legeő sincsen, a legtöbb helyen a fű teljesen kiszáradt.

Ha összegezzük a legújabb termésbecslésben elmondottakat a legutóbbi termésbecslés adataival, végeredményben az tűnik ki, hogy a mezőgazdasági helyzete nem javult, mivel a kalászosok csekély javulását esőkkenti a kapás és egyéb növények rosszabb termésalkalmával, valamint az inséges takarmánytermés, amely még sok gondot fog okozni ez évben gazdáinknak és az állattenyésztésünkben is valószínűleg erős nyomot fog hagyni.

Nemzetközi árpa-komlókiállítás
Berlinben.

(1908. október 10—18.)

(K.) Az a nemzetközi árpa- és komlókiállítás, melyet Berlinben a mezőgazdasági főiskolához tartozó erjesztőipari intézet tervez, teljes mértékben megérdemli a magyar gazdaközönség, különösen pedig a sörárpát és komlót termeszto gazdák figyelmét. Ez nem aféle hiúságok vásárja lesz, mint a legtöbb kiállítás, hanem a szó igaz értelmében való szakszertűséggel fogja rendezni a világ egyik legelső tudományos intézete,

melynél elmélet és gyakorlat szoros kapcsolatban áll.

Érdekeinkre nézve mindenesetre nagy jelentőségű, hogy hazai termelésünket annak az intézetnek a csarnokaiban mutathatjuk be, mely ez idő szerint az árpának és a komlónak legilletékesebb bírja s melynek utmutatásait a német fogyasztás, a német sörárpá irányadónak tekint. Mi a német fogyasztókra vagyunk utalva s árpánk és komlónk értékét, becsét nagyrészt ez a fogyasztás állapítja meg. Fontos tehát, hogy a német érdekeltek lássák milyen a magyar komló. Mutassuk meg egyszer már közvetlenül nekik.

Mert akárhány árpa- vagy komlóvásárt rendezünk is itthon, azokra mi a német sörárpá oszlopos embereit le nem esalogatjuk. Egy-két ügynök jelenik meg s ezek is rendszerint osztrák exportörök megbízottjai. Nyílt titok, hogy árpánk, komlónk túlnyomó nagy részben osztrák közvetítéssel, osztrák kézen keresztül kerül külföldre. A Segesvárra küldött saazi zsákokban magyar komlót kap a német s ennek az évek óta üzött osztrák visszaélésnek köszönhetjük, hogy komlónkat a német piecz alig ismeri, silány minőségűnek tartja.

Oktoberben lesz az alkalom arra, hogy a német érdekeltség összessége előtt demonstrálhassuk: milyen a magyar sörárpá és a magyar komló! Ezt a ritkán kínálkozó alkalmat elmulasztani helyrehozhatatlan hiba volna s miután a magyar termeszto tömeges részvétele semmi különös áldozattal nem jár, majdnem kizártnak tartjuk, hogy gazdaközönségünk a hazai árpa és komló hirtelének biztosítását, becsének emelését elő ne segítse.

Akinek szép árpája termett, ne sajnáljon abból harmincz kilogrammra valót a budapesti országos bizottsághoz minél előbb beküldeni. A komlótermesztoktól négy kilós mintát kívánnak. Ez igazán nem nagy áldozat s ha néhány száz gazda megeselekszi, termésünk színe-javát látja Berlin, ahol minden egyes minta a legalaposabb tudományos vizsgálat alá kerül s az erjesztőipari intézet szakemberei nem fogják veke alá rejteni az eredményt.

A nemzetközi zsüri szabályai kizárják országoknak vagy termeszto vidékeknek egymással való versenyt. A mintákat termeszto vidékenként bírálják s a zsüri a viszonylag legjobb mintát aranyéremmel, a következő két legjobbát ezüstéremmel tünteti ki. Eszerint minden egyes termeszto vidéknek egy arany- és két ezüstérem jut, bronzérem pedig annyi, amennyi igazán jó árpát vagy komlót fog találni a zsüri egy egy termeszto vidéknek összes mintái között. A minták száma vidékenként husztól negyvenig terjedhet, tehát vidékenként hét-nyolcz legjobb mintának van kilátása nemzetközi kitüntetésre.

Az aranyérem 240 korona értéket képvisel s valószínű, hogy az aranyéremmel kitüntetettek között, kiknek száma a magyar árpatermesztőknél — a vidékek számának megfelelőleg — hat, a magyar komlótermesztoknél — szintén a vidékek számának megfelelőleg — négy lesz, azt a kiállítót, akinek a mintája a bírálatnál a legtöbb egységet nyerte, tehát viszonylag a legjobb, úgy a komlónál, mint az árpánál a földmivvelésügyi miniszter ur még állami díjban is részesíti.

Állami pótdíj van kilátásba helyezve továbbá az összes ezüst- és bronzéremmel kitüntetendők részére, úgy, hogy érdemes lesz részt venni a kiállításban, mely egyéb költséggel, mint a mintának Budapestre való küldésével a kiállítóra nézve nem jár.

Miután árpát elég sokat termeszto, azt a

Védjegy

ASBEST-PADLÓ

Védjegy

Krumholz-féle Asbestpadlókészítő vállalat
SCHÖNFELD és BALLA
Budapest, VII., Hungária-körút 157.

ASBESTPADLÓ

A JELENKOR LEGMODERNEBB ÉS
LEGJOBB PADLÓJA!

Teljesen hézagmentes, tűz és víz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkívül tartós, könnyen tisztítható, miért is gazdasági épületek, magtárak stb. padlójának burkolására különösen ajánlatos. Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend. Prospektusokkal, mintákkal, készített munkák jegyzékével és árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület könyvtári és igen sok más helyisége Krumholz-féle asbestpadlóval van burkolva.

kétszáz mintát, amit a magyar osztály hat vidéke részére Berlinbe küldhetünk, nem lesz nehéz beszerezni. A komlótermesztésünk azonban — kivéve egy két vármegyét — meglehetősen gyér s a megállapított négy komlóvidékre elégséges számu (120) mintát összehozni csakis úgy lehetséges, ha minden termelő, akinek jó komlója termelt, beküldi a maga négy kilós mintáját, sőt aki többet termeszt, több mintát is.

A gazdasági egyesületek buzdító közreműködése biztosíthatná a megfelelő tömegesebb részvételt, sőt a gazdasági egyesületekre ezenfelül is szép föladat vár s az övék lehetne az érdem oroszlánrésze, ha a magyar termelés — különösen az osztrákokkal szemben — imponáns módon volna ezen a nemzetközi kiállításon bemutatható.

A díjazandó minták száma numerus clausus azért, hogy a versengésnek elejét vegyék s ne a mennyiséggel, hanem a minőséggel igyekezzenek föltűnni és kitűnni az egyes államok termelése.

A szabályzat értelmében egy-egy államra csak három vidék jut, helyesebben osztályonként három csoportra kell a vidékeket osztani. Ausztria azonban megkötötte magát s háromszor annyi árpavidéket és kétszerannyi komlóvidéket követelt, mint amennyit a szabályzat előír. A rendezőség kénytelen volt engedni s végre úgy az árpára, mint a komlóra hat-hat vidékben egyeztek meg. Ennélfogva ugyananyit követelt a magyar termelés is s miután árpaterületünk nem sokkal kisebb az osztrákokénál, az árpára meg is kaptuk. Komlóterületük azonban az osztrákoknak éppen huszszor akkora, mint a miénk s ha ök hat vidékkel beérik, mi egynél többre nem igen számíthatunk; de azért kaptunk négyet.

Árpát tehát nem fognak többet kiállíthatni az osztrákok, mint mi; de komlót igen s ezen a téren bajos nekünk a kiállításunk nagyságával föltűnni; de más téren annál inkább, mert a szabályzat megengedi, hogy versenyen kívül *árpa- és komlógyűjteményeket* állítsanak ki, melyeknek az a céljuk, hogy az egyes országok vagy országrészek, kisebb vidékek, egyesületi vagy szövetségi területek termelési viszonyairól hű képet nyújtsanak. Ily gyűjteményekkel tehát módunkban áll a magyar osztályt fölgazdagítani s ezekre máris 25 folyó-méter hosszú asztal- és falterület van biztosítva.

Mit tehetnének e részben a gazdasági egyesületek? Könnyű szerrrel állíthatnának össze vármegyei árpa- és komlógyűjteményeket egy-kilós mintákból üvegekben vagy dobozokban s jelentkezhethetnének, mint kiállítók a tudományos és gyűjteményes csoportban. Az üvegek, dobozok vagy akár zsákok beszerzése jelentéktelen költség; a minták bekérése pedig néhány levél-írás munkájából áll.

Eltekintve attól, hogy jól összeállított, teljes gyűjtemények megfelelő jutalmazásáról a kiállítási szabályzat is gondoskodik, maga a cél, melyet ezen a nemzetközi kiállításon a magyar árpa és komló hírnevének emelése körül, kivitelünk fokozása érdekében el akarunk érni, buzdító lehet gazdasági egyesületeinkre s egy-egy agilis egyesületi titkár könnyen összehozhat kisebb-nagyobb gyűjteményt, ha még augusztusban bekéri a nevesebb termelők mintáit.

A vidéki gazdasági egyesületek tevékeny részvétele nélkül eredményre nem igen lehet számítani. Még azt is bajos lesz a vidéki gazdasági egyesületek közreműködése nélkül megvalósítani, amire pedig föltétlenül szükség van, hogy árpa- és komlótermesztésünkről *országos gyűjtemények* nyújtsanak teljes képet. Mellőzhetlen, hogy tudományos értékű nagy gyűjtemények szemléltessék a magyar termelést. Nemcsak árpaszemeket kell bemutatnunk az ország minden egyes vidékéről, minden egyes törvényhatóság területéről, hanem komlót, kalászgűjteményt és ami fő: fajtagyűjteményeket.

Ezeknek az országos gyűjteményeknek az összeállítására nagyhirű mezőgazdasági muzeumunk hivatott, de a vidéki gazdasági egyesületek segítségével aligha fog célhoz jutni.

A gazdasági egyesületek föladata volna végül nagytermelő uradalmakat és gazdaszövetkezeteket kisebb gyűjteményes kiállítások összeállítására és beküldésére sarkalni. Ezek mind helyet találnak a nemzetközi kiállítás gyűjteményes részében s akármilyen szerény kis kollektívó is egy lépéssel előbbre segíti azt a jogosult törekvést, hogy a magyar termelő és a német fogyasztó közül kitöljünk az osztrák közvetítést.

Ime a kitűnő s vajmi ritkán kínálkozó alkalom arra, hogy árpa- és komlótermesztésünk fejlesztésén lendítsünk valamit s az előadottakból nyilvánvaló, hogy a föladat teljesítésében milyen fontos szerep vár a vidéki gazdasági egyesületek titkáira, akiknek jóindulatától az októberi nemzetközi kiállításnak reánk nézve kedvező vagy kedvezőtlen eredménye körül több függ, mintsem első pillanatra hinnők.

Iparost, kereskedőt könnyű érdeklődésre bírni, mihelyt valószínűnek látja, hogy üzleti érdekeire előnyös lesz a kiállítás. A kiállítási kitiűntetésnek is több értéke van az üzletemre, mint a gazdára, akiből még nálunk igen sokáig hiába igyekeznek üzletembert csinálni. A kiállítási emberek jól tudják, hogy fehér holló az olyan gazda, aki önkényű lép a kiállítók sorába. Még ha semmibe sem kerül is, akkor sem megy erőszak nélkül, hacsak barátságból nem, mint ahogyan az ezredéves országos kiállítás gazdasági részét sikerült úgy ahogy összehozni.

Közvetlenül kell a gazdát kapacitálni s ez az egyesületi titkár vállaira nehezedő hazafias föladat, melynek buzgó teljesítéseért legtöbbször hálátlanul s jutalom. De hát már ebben az esetben csakugyan nyilvánvaló közérdekről van szó s a jól végzett kötelesség megnyugtató tudatával mindnyájunknak be kell érniünk. A vidéki gazdasági egyesület titkára egyébiránt gyönyörködni fog abban a fényes éremben, melyet az általa toborzott kiállítók egyikének vagy másikának a harmincz kiló árpa vagy a négy kiló komló fejében a nemzetközi zsűri ad.

De ha talán nem is csatlakozunk abban a reményünkben, hogy a nemzet napszámosai majd csak ezt a közügyet is dűlőre segítik valahogyan s az ország gazdaközönsége, a termelők, meg fogják tenni ezt a keveset, amit tőlük a saját jól fölfogott érdekük kíván: a magyar osztály sikerét a berlini nemzetközi kiállításon még ez nem fogja teljes mértékben biztosítani. Mert az ilyen inkább tudományos, mintsem szemrevaló kiállításon, melyet nem a nagyközönség, hanem a szakemberek részére rendeznek s melynek maga az erjesztő-ipari intézet a színtere, nem érhetjük be árpa- és komlómintákkal, ha még oly szépek lesznek is azok, hanem be kell mutatnunk a magyar mezőgazdaság tudományos intézeteinek működését is.

Árpa- és komlóminta Oroszországból és Ázsiából is lesz elég. Tőlünk azonban, bármennyire Ázsiához tartozunk is a német nagyközönség s különösen a magyarfaló német agráriusok szemében, az a tudományos világ, mely ezt a nemzetközi kiállítást látogatni fogja, többet vár. A mi gazdasági szakoktatási és kísérletügyi intézményeink híret a német intelligencia jól ismeri, neves tudósainkat: Cserháti, Degent, Kosutányt, Linhartot, Rodiczkyt, akik árpa- és komlókérdésekkel is foglalkoznak, nagy elismeréssel emlegeti. Intézeteink tudományos működéséről tehát be kell számolni a nemzetközi kiállításon annál is inkább, mert ezen a téren igazán fölvehetjük a versenyt a művelt külföld bármelyik nemzetével s nem kell attól tartanunk, hogy szakembereinkkel szégyent vallunk.

A versenyen kívül álló tudományos csoportban kiállítóként kell szerepelnie a mezőgazdasági muzeumnak, a magyaróvári növénytermesztési kísérleti állomásnak, a magyaróvári növényélet- és kórtani állomásnak, az országos kémiai intézetnek, az összes vetőmagvizsgáló és vegykísérleti állomásnak egytől-egyig.

Ezeknek a tudományos intézeteknek rendelkezésükre áll az anyag s pár hét alatt földol-

gozható a kiállítás céljaira. Ezt elmulasztani egyértelmű volna az oktalan szerénységgel s a mulasztás azoknak a malmára hajtana vizet, akik minden alkalmat megragadnak, hogy a magyarságnak, a magyar államnak veszett híret költsek. Nekünk viszont minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy az idegen nemzetek színe-javával, a tudós-világgal érintkezhessék a mi elszigetelt tudós-világunk, mely óriási áldozatot kénytelen hozni a hazafiságnak, mikor nemcsak a tudomány, hanem a magyar tudományos nyelv művelését is végezni kénytelen. A mi tudósaink magyar nyelven írt dolgozatait németre kell fordítani, hogy olvassák. És szomorú, de igaz, hogy akárhány jelesünket a németek piszkálják ki az ismeretlenség homályából. Mi talán észre sem vennők.

Az erjesztőipari intézet évi árpa- és komlókiállításait átlag hatezeren szokták látogatni naponta, pedig ez az intézet Berlin északi szélén egy teljes órajárásnyira van a város belső részétől. Az idén jóval nagyobb látogatottságot remél, mert arra számít, hogy külföldi söripari érdekeltek s idegen tudósok fognak a kiállításra jönni. Az ilyen ritkán kínálkozó alkalmat nem lehet, nem szabad elmulasztani! Mutassuk be mezőgazdasági kulturánknak erre a szakmára vonatkozó teljes képét. Soha olcsóbb, soha célirányosabb módja nem adódik ennek és soha nagyobb szükségünk nem volt arra, hogy kivitelű érdekeinket előtérbe toljuk. Kinek akarunk mi sörárpát és komlót eladni, ha nem a németnek? A németeket kell tájékoztatnunk első sorban, hogy mink van. Lássák azt a maguk szemével s ne azon az üvegen át, mely mögött Hohenblum-Simics lovag ur és érdektársai mulogtatnak bennünket.

A budapesti gyapjuaukeziók.

A július 16-iki második árverési napon 4856 zsák gyapju került eladásra, még pedig 2063 zsák haton mosott, 2793 zsák zsriban nyírt áru. Némelyek jóslata, hogy a hangulat lanyhább lesz, annyira nem vált be, hogy aránylag több gyapju kelt el, mint az első napon. Az eladatlanul maradt tételek összege mindössze 1135 zsák, a kínált összmenyiségnek 23³/₁₀%. A hatonmosott posztómerinókból u. i. elkelt mind, a zsriban nyírottakból eladatlan maradt 70 zsák. Elkelt az összes rászak- és (24 zsák hiány) a czigájagyapju is. Ellenben 1864 zsák hatonmosott fésűgyapjuból eladatlan maradt 477, a zsriban nyírottakból 420 zsák.

A legnagyobb árt (610 korona métermázsánként) egy 29 zsákból álló somogyi meg nem nevezett tenyésztőtől származó nemes posztómerinógyapju érte el. Kedvező áron kelt továbbá zsriban nyírt posztómerinógyapjak is, mint a Károlyi László gróf féle derekegyházai 29 zsák (172 koronán), a Károlyi Gyula gróf féle mácsai 54 zsák (166 koronán) és Hunyady József gróf féle kéthelyi 12 zsák (160 koronán), míg a Metternich-Sándor Paulina hercegné 56 zsákból álló bajnai és a Károlyi Gyula gróf féle nagykarolyi 131 zsákból álló tételek 156 korona árral kelték.

Sajnos, hogy több posztómerinótermelőnk jöllehet, hogy az aukció intézmény létesítésének hasznából annak idején kivette a részét, ismét a magánaton való eladáshoz tért vissza, holott kitűnő árujuknak a nagyobb nyilvánosság előtt való bemutatása legjobban megczafolná azt az ujabban gyakran ismételtgetett téves állítást, hogy hazánkban is már a végét járja a nemes elektoral-negretti merino tenyésztése.

A hatonmosott fésűgyapjak közül egy kis tétel el kelt ugyan 400 koronán, de a jobb átlag-áru, mint a guti, elepi, nagy hortobágyi csak 302 és illetve (a csekei és pusztaveresmajori) 300 koronán cseréltek gazdát.

A zsriban nyírt fésűgyapjak közül a legnagyobb áron (160 korona) kelt el Károlyi László gróf derekegyházi 73 zsákja, Szabadhegyi Géza illyei 102 zsákja 158 koronán, Csávossy Gyula báró ujmajori 80 zsákja 154 koronán kelt. A

zsirban nyirt szövetgyapjak közül a gödöllői koronuradalom mácsai áruja 142 koronán, a kerepesi 134, Zichy Tivadar gróf bihariószegi 65 zsákja 140 koronán értékesült.

A hátonmosott cigáják 170—174 koronán keltek, a fogarasi m. kir. ménesbirtok zsirban nyirt igen szép áruja 162 koronán cserélt gazdát, ugyancsak a fogarasi raczka 104 koronán adatott el. Volt kínálva egy kis tétel merinóbaránygyapju, mely élénk verseny mellett 192 koronán és 8 zsák tordai raczkabarány gyapju, mely 134 koronán kelt, mi több: a mácsai és derekegyházi kézimosta hulladék iránt is oly élénk vételkedv nyilvánult, hogy az elsőt 326, a másikat 252 koronán vették meg.

Örvendéses jelenség, hogy az aukciók törsvévői mellett új vevők is jelentkeznek, mit a második aukciónap vevőinek névsora is igazol. Ezek: L. Schrader & Co. (Bécs), Diamant Jakob és társa (Budapest), W. & Conr. Waldhausen, Hefty és társa (Budapest), Joh. Heir. Offermann (Brünn), F. Wermer, Max Hochgesang (Berlin), Th. Novotny & Co. (Pocátek), Enoch Kern's Sohn (Altenburg), I. Magyar Gyapjumosó r.-társaság, S. Schlesinger sen., Gustav Fritze, Brüder Böhm, M. Alt. Hitelbank, R. Stotz (Bécs), Weiss és Tull, Berthold Lissner, Zsolnai posztógyár, Pollak Jakob (Budapest), Adolf Münch, Paračin és Biala, Gácsi posztógyár, Beck Adolf és fia, Wurmfeld és fiai, Egyesült nemzeti textilművek, Brdlik és fia (Jeles), Adolf Wertheimer, Kosta Zlits fiai, Thom. G. H. Simson, Ernst Henke & Co., S. & H. Gross, Lippmann Jónás.

A harmadik napon (jul. 17-én) a kínált 4995 zsákból a jövő aukciókra visszamaradt 2785 zsák, a kínált mennyiség 55,7%, mi abban leli magyarázatát, hogy a vevők egy része szükségletét fedezvén, távozott Budapestről és hogy bizony e napon praedominált a másod-harmadkézbeli alárendelt áru.

A nyári aukciók utolsó napja különben néhány meglepő árral zárult. Egy még nem nevezett osztrák uradalom nemes posztó merinóbaránygyapju 652 koronán kelt és Pestetich Taszilo gróf háromfa-zsitvai bérlőjének 79 zsák magas rendement-u merinógyapját a budapesti Diamant cég 562 koronán, Odescalchi Gyula herceg pusztá-apáti 35 zsák merinógyapját pedig a bécsi Stotz — kit mint az elbaonfi Desplanques cég bevásárlóját sokan ismernek — 544 koronán szerezte meg.

A hátonmosott fésűgyapjak közül a legiagyobb áron kelt Lónyay Menyhért gróf bátyui 46 zsákja, 310 K. métermázsánként, míg két másik beregi tétel 306 és 302 koronán cserélt gazdát.

A zsirban nyirt fésűgyapjak közül egy pta-ásványi 140 koronán, báró Fould-Springer Mária pta-rakonzási gyapju 132 koronán értékesült.

A zsirban nyirt szövetgyapjak között Széchenyi László gróf 20 zsák lajosházi gyapja 134, a kishéri ménesbirtok 42 zsákja 124 koronán kelt; utóbbi a berlini Hochgesang kezén maradt.

A hátonmosott esanádi és szerémségi cigájagyapjak 170 koronán, a zsirban nyirtak 100—110 koronán keltek; egy hátonmosott esanádi raczkagyapju feltűnően magas (168 korona a q)

árt ért; míg a zsirban nyirtak csak 100 koronán találtak vevőt.

Az angol vérrel való keresztezés után származott felhozott kisebb gyapjutételek 148—152 koronán értékesültek.

A nyert összbemérés az, hogy a Magyar Általános Hitelbank által rendezett első aukció-sorozat rendezése általában sikeresnek mondható.

Rodiczky Jenő dr.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
„Lex Zselénski”	1575
A német gazdasági egyesület XXII. vándorhiálitása Stuttgartban (1908. június 25—30.)	1576
Terméshecslés	1580
Nemzetközi komlókiállítás Berlinben	1580
A budapesti gyapjuaukeziók	1581
Gazdatársadalmi mozgalmak	1578
Irodalom	1578
Levelszekrény	1578
Vegyesek	1582
Eljegyzés. — A takarmányhiány. — Francia gazdák Darányiról. — A benzines és lótenyésztés. — A fővárosi malmok és a következő év. — A kecskeméti gyümölcs piac. — Visszavándorló munkások elhelyezése. — Telepek jutalmazása. — A kölcsönös forgalom könnyítése vágóállatoknál. — A kisgazdák és az életbiztosítás. — Bácsbodrog vármegye közgazdasági állapota. — Butyka Károly sremléke. — Apró hírek	1583
Kereskedelem, tőzsde	1584
Szerkesztői üzenetek	1585

Eljegyzés. Huszti János gazdasági intéző f. hó 19-én eljegyezte csikszentsimoni Lakatos Zoltán lippai állomásfőnök és neje Balogh Anna leányát, Margitkát.

A takarmányhiány. A takarmánykiviteli tilalom szükségességét egymásután igazolják a vármegyei gazdasági egyesületek jelentései. Ujabbban az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés is kérdést intézett vidéki központjaihoz. A vidéki kereskedelmi központok válasza teljesen fedik és megerősítik az OMGE. álláspontját, vagyis a takarmánykiviteli tilalom elrendelésének szükségességét. A Kereskedelmi Egyesüléshez beérkezett jelentések közül csak nyolc helyről írják, hogy a kiviteli tilalom elrendelésére nincs szükség. Ezek: Balassagyarmat, Beregszász, Kaposvár, Kassa, Nagybecskerek, Nyitra, Orosháza és Szolnok. Ellenben huszonöt vidéki központ oly nagyfokú takarmányhiányról ír a Kereskedelmi Egyesülésnek, hogy ez nemcsak rossz takarmánytermést, hanem takarmányhiányt jelent. Ezek a központok a következők: Arad, Baja, Debreczen, Eperjes, Gyöngyös, Győr, Gyulafehérvár, Kecskemét, Kolozsvár, Liptószentmiklós, Losonc, Lugos, Maramarossziget, Marosvásárhely, Nagykanizsa, Nagyszentmiklós, Nagyvárad, Pápa, Pécs, Szeged, Szekszárd, Székesfehérvár, Szombathely, Ujvidék és Versecz. Tudomásunk szerint az érkező jelentések alapján a földmivvelésügyi miniszteriumban is foglalkoznak a takarmányhiány miatt keletkező bajok

orvoslásának kérdésével, nézetünk szerint azonban a kiviteli tilalom elrendelése nélkül semmiféle gondoskodás nem érhet célra.

Francia gazdák Darányiról. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszternek 10 éves miniszteri működését a tavaszon ünnepelte a magyar gazdatársadalom, mely ünnepség a francia gazdák körében is élénk rokonérzésre talált. Mint utólagosan értesülünk, a francia „Comité permanent de la Vente du blé de la Coopération Agricole” (gabonaértékesítő és szövetkezeti állandó bizottság közlönyének) legutóbbi számában „Tíz évi miniszterkedés” cím alatt a következő kis közlemény jelent meg Ricul Paisant, a kiváló agrárius író tollából: „Ez a dolog Magyarországon történt, ahol Darányi Ignác dr. április 10-én tizedik évfordulóját ülte meg annak, hogy a földmivvelésügyi tárczát elvállalta. Eltelve az ambíciótól, hogy a parasztlakosság helyzetén javítson, Darányi miniszter a maga jelentékeny munkáerejét annak az organizatórius munkának szentelte, mely a múlt század végétől kezdve mindmáig folyik s amely kiragadta a falvakat az uzsora karmából, a nemrég még nagyon kétséges sorsban leledző magyar paraszti helyzetét tetemesen megjavította. Darányi azok közül való, akik mindig felismerték az érdekeknek azt a közöségét, amely az országok határain túl valamennyi ország földmivvelőit összekapcsolja. Darányi részt vett minden alkalommal, ahol ez az agrárius közösség megnyilatkozott. Üdvözöljük őt, mint olyan férfit, akit a magunkérdek valhatunk s kívánjuk magyarországi barátainknak, hogy még soká tartassák meg őt vezérköl.”

A benzines és a lótenyésztés. Az automobil elnevezte „benzines”-nek a múlt héten egy panaszkodó vidéki a „Budapesti Hírlap”-ban és ez alkalommal lapunk egyik olvasója levelet küldött hozzánk, melyben úgy állítja elénk a benzineset, mint lótenyésztésünk megölőjét. Erveit azzal kezdi, hogy Magyarországon nem nyugodt, hidegverű lovakat tenyészünk, hanem jó futó, ideges, könnyen megijedő fajtaikat. A benzines, ha nem is szorítja ki lovakat a kocsvontatásból, de már most egyszerűen lehetetlenné teszi azáltal a sok szerencsétlenség által, melyek nap-nap után ismétlődnek országutainkon. Ezt az örökös fenyegető veszedelmet végre megadják a jobb módúak és szintén gépkocsit vesznek. Főleg a női és gyermek utasok helyzetét tartja veszedelmesnek lófogaton és a belügyminiszter rendeletét javasolja, mely szerint bizonyos, széles országutakat jelölne ki a benzinesek közlekedésére, a megyei keskenyebb utakról azonban letiltaná. Mert ezideig a benzines csak fényűzési közlekedési eszköz nálunk, — végtel levélét olvasónk, — melyet tapasztalata szerint a fővárosi fiakeres ló is csak a város zajában szokott meg, azonban szemtanuja volt, hogy a fővárosi ló kikerülve vidékre, a nagy csendben egyszerűen előrobogó benzinesről csak úgy megijed, mint más lovak. Németországban külön utak vannak a gépkocsik részére, mi még messze vagyunk ettől. A sok szerencsétlenség azonban nálunk is intézkedéseket kíván a lófogaton utazók épsége és életbiztonsága okából.

A fővárosi malmok és a következő év. Szó sincs róla, a rossz termés következményeit megsínyli a malom is, nemcsak a gazda, mert

Őszi bükkönnyt, őszi borsót, biborherét, muharmagot, mustármagot

minden mennyiségben állomáson átvéve és kifizetve legmagasabb áron vásárol

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése,
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33. „Ajánlatok
kérletnek.”

a megdrágult búzából örölt liszt versenyképességét a külföldön csak nagynehezen lehet fenntartani, feltéve, hogy más exportállamoknak nincs éppen olyan rossz termésük és így olcsóbb búzát meg lisztet képesek piacra vinni. A malmok üzemi-redukcióval és tözsdespekulációval igyekeznek a bajt ellensúlyozni s az utóbbi eszköz bizony a legtöbbjüknél visszafelé sült el az idén. Nosza, kapták magukat a malmosok és nagy siránkozással szaladtak a kereskedelemügyi miniszteriumhoz a rájuk zúduló sok csapással szemben oltalmat, segítséget szerezni. Szép sorjába elpanaszolták minden bajukat és bánatukat, azután bizalomteljesen kacsingattak fel a minden földi jókat osztogató miniszterium állítólag kifogyhatatlan Pandora-szelenczéjére. De mit tesz Isten, illetőleg a kereskedelemügyi kormány? Szépen, hűségesen lemásolja a malmosok minden kesergését és ráütvén a nagy pecsétet, elküldi a — székesfőváros címére. Azután pedig, igazán utánozhatatlan nagylelkűségi gesztussal, belelyul a — főváros zsebébe, persze az autonomia sértelettségének hangzatosával, megcsörgeti a biz ott csak vajmi szűkösen található garast és nagy kegyesen odaajándékozza a malmosoknak a — városi kövezetvámot, ami ugyan csak 5, mond öt fillér mázsánként, de hát a miniszteri leirat szerint „ez a városi vám drágítja meg a lisztet és gördit akadályokat liszt kivitelünk elé”. Nem tudjuk, mit szól majd a székesfőváros a miniszteri nagylelkűséghez, de alig hiszszük, hogy könnyű szerrrel lemondana az őt jogosan megillető kövezetvámról. Egyelőre az egész olcsó nagylelkűségi aktus eredménye mindössze annyi, hogy a sajtó egy része mindjárt felhasználta az alkalmat az őrlési forgalom felújítása mellett való, régóta megszokott agitációra. Pedig éppen oly kevésbé van szükség az őrlési forgalomra, mint amilyen keveset lendítene a malmok baján a mázsánkénti 5 filléres engedmény, hanem szükség van igenis arra, hogy a kormány liszt kivitelünk előmozdítása érdekében megvalósítsa ama javaslatokat, amelyeket egyesületünk már évek óta hangoztat, így első sorban megoldandó a beviteli utalvány-rendszert oly módon, amint azt az OMGE. választmányja a múlt évben körvonalozta, továbbá megfelelő tarifális intézkedésekről gondoskodni stb.

A kecskeméti gyümölcs piac. A Kecske-méti Gazdasági Egyesület jelentése szerint a gyümölcs piacon az árak fillérekben kilónként július 18-án a következők voltak: Kajszinbarack: 24—30, rózsakajszin 16—20, doktor-szilva 50—56, mórabeli szilva 8—10, vajalma 22—32, tüköralma 24—30, körte 22—30, vörös szilva: 14—20 fillér. Zöldségfélék: Uborka 1/2—2 1/2 fillér drb-ja, paprika 1—2 korona százankint, paradicsom: 20—24 fillér kilónként, zöldbab: 16—22, fejes káposzta 20—24, sárgadinnye 20 fillér kilója, görögdinnye: 20—24 fill. darabja.

Visszavándorló munkások elhelyezése. A szakadatlan folyó visszavándorlás révén a mezőgazdasági munkaerő is szaporodik. A visszavándorló munkások elhelyezését és nyilvántartását a földmivvelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya végezi. (Budapest Országiháztér.) Akinek tehát munkásra van szüksége, jelentse az osztálynak a munkabérei feltételekkel együtt. A bejelentés a munkaadót nem kötelezi arra, hogy a munkaalakokra csak visszavándorlókat alkalmazzanak s addig, míg ilyenek nem jelentkeznek, más munkást ne fogadhasanak fel; a munkaadók a bejelentés után is bármikor és bárkint elfogadhatnak; zavarok megelőzése céljából ilyen esetben csupán azt kell bejelenteniük, hogy az időközben a visszavándorolt munkások részére kínált munkaalkalom már nem áll fenn. A bejelentett munkaalkalmakról a visszavándorló munkásokat a belügyi és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértően szervezett közvetítési kirendeltségei azzal értesítik, hogy mielőtt a munkahelyre elindulnának, vagy közvetlenül maguk irjanak, vagy a községi előljáróság vagy

a földmivvelésügyi miniszterium munkásközvetítési osztálya utján előbb irassanak levelet ahhoz a munkaadóhoz, akihez munkába óhajtanak állani, azért, hogy a részletes feltételekre nézve egymással tisztába jöjjenek.

Telepesek megjutalmazása. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter a gazdasági udvarok beépítése, felszerelések és gazdasági eszközök rendbentartása és egyáltalában az okszerű gazdálkodásért Pozsár Mihály szapárfalvai lakos részére egy turékét, Krauser Miklós faceti és Kádár Imre igazfalvai lakosnak egy-egy választott berni üszöborjut, Korka Sándor és Korka János bálincei lakosok részére egyiknek egy repavágót, másiknak egy konkolyválasztót és Bodnár Imre nomostori lakosnak egy rostát engedélyezett, mely tárgyakat mint a földmivvelésügyi miniszter ajándékát a napokban osztotta ki szép elismerő szavak kíséretében Lukonics Lajos gazdasági egyesületi titkár.

A kölcsönös forgalom könnyítése vágóállatoknál. Az Ausztriába irányuló vágóállatküldeményekre az Allategészségügyi Értesítő 890. száma könnyítések rendeletét közli a földmivvelésügyi miniszterrel. Először is a sertésorbáncz által fertőzött község és vele határos községek területéről, vérsmentes vágósertések nyolcz napon belül való levágásra külön engedély nélkül is szállíthatók a kijelölt ausztriai konzumvásárookra és közbiztonságokra. Azonban ha a területen ragadós száj- és körömfájás van, beviteli külön engedély nélkül sertések sem vihetők be. A sertésorbáncz vagy vesztesség szörványos eseteiben külön engedély nélkül is bevihetők a vágóállatok. Ahol a lépfene szörványosan van elterjedve, vágóállatok vérsmentes udvarokból külön engedély nélkül vihetők be. Részletesebb leírás idézett értesítőben található.

A kisgazdák és az életbiztosítás. A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” indíttatva azoktól a megdöbbentő statisztikai adatoktól, melyek a magyar föld őrési megterheléseit, főként pedig a kisgazdák folyton növekvő és a kisföldbirtokosokat súlyosan érintő terheit tüntetik fel, elhatározta, hogy a magyar föld tehermentesítése érdekében a legszélesebb körű akciót fogja megindítani. Régi igazság, melyre pedig éppen a magyar kisgazda osztály alig jött rá, hogy a kisbirtokosok részére a legbiztosabb óvszer az életbiztosítás, hogy a tulajdoni képező birtok terhelé maguktól elenyészessenek, illetve a gazda esetleg bekövetkezett halálával a fennálló terheket az életbiztosítás fedezze s az örökös tehermentesen jusszon az ingatlanhoz. A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” igazgatósága most egészen új és főként a magyar kisgazdák részére igen előnyös életbiztosítási táblázatokat dolgoztatott ki s léptetett életbe, mely táblázatok lehetővé teszik, hogy igen olcsó és jutányos évi díjak ellenében bizonyos meghatározott időpontban vagy legkésőbb a tulajdonos bekövetkezett halála esetén a fennálló terheket a biztosító szövetkezet teljesen kifizeti s az ingatlan teljesen tehermentessé téve megy át az örökös birtokába. A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” ezen új és igen időszerű vállalkozására azzal hívja fel a magyar kisbirtokos osztály figyelmét, hogy a részletek tekintetében a Gazdák Biztosító Szövetkezete (Budapest, VIII., Baross-u. 10.) mindenkinek készséggel ad kimerítő felvilágosítást.

Bácsbódog vármegye közgazdasági állapota. Rácz György közgazdasági előadó jelentést adott be Bácsbódog vármegye közgazdasági állapotáról, mely jelentésből a következőket közöljük: *Őszi buza és rozs a késői vetés és a tavaszutói szárazság miatt közepes termésen alul maradt. Az üszög pusztított. Zab és tavaszi árpa még az előbbieknél is silányabb kilátást mutat. Takarmány és aljszalma a múlt évinél csekélyebb. Tengeri, burgonya esőt kíván, hogy közepes termést remélhessenek. Munkásviszonyok javultak. A szarvasmarhatenyésztés fellendült, ellenben a sertésenyésztés csökkent. A lótenyésztés hanyatlott, több magánméses felosztott, mert ez nem hasznosított már. Végül fölemlíti Rácz előadó az önálló bank szükségét.*

Butyka Károly síremléke. Butyka Károly dunaföldvári gazdasági szaktanítónak, ki lapunknak is éveken át volt szorgalmas munkatársa, ismerősei, tisztelői és tanítványai síremlékét állítanak, melyre a következő adakozások folytak be:

Dunaföldvári Takarékpénztár 10, Ganzer Ignác 1, Schmidt László 1, Gallai Ferencz 10, Nierti Béla 10, Vizslóvszky László 5, Lévai Dezső dr. 5, Hanzély János 10, Spitzer Károly dr. 1, Strasser Béla 1, Kristóf László 2, Dunaföldvári Népbank 5, Galambos Adolf 100, Doór Antal 3, Klein János gazd. szakt. Leibicz 3, Kammel Ferencz gazd. szakt. Nyirbátor 2, Helyes Pál gazd. szakt. Lajosmizse 2, Gajda Gyula gazd. szakt. Fegyvernek 2, Szajkovicz Endre gazd. szakt. Pancsova 3, Géher Lajos gazd. szakt. Derecske 10, Kápolnay József gazd. szakt. Dunaföldvár 5, Csibi Gábor gazd. szakt. Kishegyes 2, Krafcsik Gábor gazd. szakt. Szolyva 5, Galambos Lajos Baracs 20, Babanis Mihály Dunapentele 5, Galambos Gyula Budapest 10, főt. Feith Lajos Vásárosdombó 20, Feith János 10, Néveri Endre 1, Dunaföldvári Járási és Hitelbank 5, Dunaföldvár nagyközség 20 korona, összesen 289 korona. Ugyanily összeggel járult hozzá az özvegy is, ami lehetségesé tette, hogy a díszes síremlék Butyka Károly halála évfordulója napján, július 17-én avatták fel.

Apró hírek. A kecskeméti földmivvelésiskola felvételi értesítője most jelent meg, mely az összes felvételi tudnivalókat tartalmazza. Kívánatra az érdeklődőknek a felvételi értesítőt megküldi a kecskeméti m. kir. földmivvelésiskola igazgatósága.

Gyapjuárverések. A Magyar Általános Hitelbank nyári gyapjuárverésén, 17-én az árverések utolsó napján már csak kevés elsőrendű termék került kinalatra. A vevőközönség egy része az emelkedett árakkal szemben tartózkodóan viselkedett, úgy, hogy a kiállított 4995 zsákból csak 2500 kelt el. Azonban az irányzat és az áralap változatlanok maradtak.

Elhasznált távirtdasodrony szőlőmivvelési vagy más gazdasági célra. Az elhasznált távirtdasodrony méltányos áron a gazdák rendelkezésére bocsátják. A sodrony szőlőmivvelési, kertészeti vagy más gazdasági célra igénylő gazdák folyamodásait a földmivvelésügyi miniszterhez intézzék. A folyamodáshoz csatolandó az illető vármegyei gazdasági egyesületnek 1 K.-ás bélyeggel elátott igazolványa arról, hogy a sodrony valóban gazdasági célra szükséges. Az 5 milliméter átmérőjű ócska sodrony ára Budapesten a távirtdasodronyban 14 K., a 3 milliméter átmérőjű pedig 20 K. métermázsánként. Az 5 milliméter átmérőjűből 1 métermázsza 800 folyómétert, a 3 milliméter átmérőjűből 1 mm. 2200 folyómétert ad.

NYILTTÉR.)*

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Sinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbérleti társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetkezeteket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földmivvelésnek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40,

*) E rovat alatti közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Liszt, érelmény és abraktakarmányok.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete éreltakarmány-oztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A gabonapiacra uralkodott váltakozó irányzat folytán a lisztüzlet hangulata csendes volt és vevők várakozó álláspontja helyezkedtek. Prompt szállításra a lisztfélék keresettebbek voltak mint őszi szállításra. A malmok árait 20-40 fillérrel mérsékeltek és készleteik csökkentek. Rendelkezések elég kedvezően értek.

Heti lisztforgalom 97,844 q. volt.

A fővárosi malmok átlagos buhaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7

Ár K: 16:00 36:20 35:40 34:60 34:20 33:80 32:60 30:20

7 1/2 7 3/4 8

27- 26- 15:60

Rozslisztárak:

Szám: O. O/L. I. WR. II. II/B. III.

Ár K: 31:60 31- 30- 28:80 28:40 27:60 20:40

A korpafüzlet irányzata kezdetben, míg szárazság volt, szilárd maradt, később azonban az egész országban beállott esőzések folytán ellanyhult. A lanyhuláshoz meg a takarmánykivétel tilalom behozataláról szóló hírek is némileg hozzájárultak és Németország tartózkodó volt vásárlásaiban.

Heti korpaforgalom 14,470 q. volt.

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like Finom korpa 1908. jul.-aug. száll., Góromba, Rozskorpa, Árpáda és Árpaderce, Malomkonkoly, Budapesti gyári repcepogácsa, Derby mellesze ab Hatvan v. Pozsony, Szárított moslék zsák nélkül, Malátacsira, Szárított répaszelet, Szórpé 43-50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár.

Előmezők nagyban árai a központi vásárosarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. július 21-én.

Nagyobb forgalom csak dinnében, ugorkában és korai burgonyában észlelhető. Szép rétesalma és jó minőségű korai körte is keresett. A hozatalok növekedésével ezen összes cikkekben lassu, fokozatos arhanyulás észlelhető. Vaj lanyha. Tojás csendes. Rétesalmát egész vagon rakományokban elhelyezhetünk. Csémegezőlő szállítására előjegyzéseket elfogadunk.

Mál árak:

Husnemtek: vidéki marhahús hátulja 1:28-1:40 K., aleje 1:12-1:20 K., vidéki borjú bőrben, hosszan méve, súlylevonás nélkül 0:70-0:80 K., helybeli borjúhús 0:90-1:12 K., sertésbűs szalonnával 1:34-1:36 K., lehozott sertés 1:46-1:50 K., szalonna friss 1:28-1:32 K., szalonna sózott 1:16-1:20 K., szalonna füstölt 1:28-1:32 K., olvasztani való 1:20-1:24 K., hárj 1:36-1:40 K., sertészsír 1:40-1:44 K. kg.-ként. Füstöltbűs (vidéki) kg.-ja 1:40-1:60 K., hazai sonka 1:80-2- K., szalámi magyar 3:20-3:60 K., szalámi nyári 1:20-1:40 K., bárány párja K.-ig.

Vad: Óz 1:60-2- K., szarvas 0:70-0:90 K., vaddisznó 0-0- K. kg.-ként egészben, nyul nagy 0-0- K., nyul sűldő 0-0- K., fogoly 0-0- K., fácán 0-0- K., erdei szalonna 0-0- K., dāmivad 0-0- K. kg.-ként. Fenyvesmadár kötege 0-0- K.

Baromifélék: Élis rántani való csirke 1:40-2- K., sűni való 2:40-2:80 K., liba fiatal 4-7- K., kacsa sovány 2:20-3- K., kacsa hizott 4-5- K., lud hizott 12-18- K., tyúk 3:40-3:60 K., pulyka 0-0- K., Élis sovány liba K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1:30-1:50 K., hizott ruca 1:40-1:60 K., hizott pulyka 0-0- K., levestyúk 1:20-1:40 K., pulyka sovány 0-0- K. kg.-ként. Poulard 1:80-2- K., gyöngytyúk K. darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 2-2:40 K., II. 1:9-2- K., fűzövaj (köpűli) 1:30-1:60 K., tehéntúró 10-24 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 7-8- K., rózsá 6-7- K., fehér 4:90-5:20 K., kifí 0-0- K., sárgarépa 100 drb 3-8 K., petrezselyem 3-8 K., vöröshagyma makói 16-18- K., vöröshagyma közönséges hazai 10-12- K., fokhagyma 12-24 K., káposzta 10-12 K. 100 fej. Burgonya, új 8-10 K. Kalarábé 0-0- K. 100 db, spárga soto 0-0- K., közép 0-0- K., levestpárga 0-0- K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 32-0- K., kifejtett 0-0- K., paradicsom 20-24 K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 2-5- K., ezetbe 1-1:20 K., savanyítási 1:40-1:60 K. 100 db-ként. Paraj 0-0- K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0-0- K. sárgadinnye 0-0- K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyarmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 0-0- K., másodrendű 0-0- K., harmadrendű apró áru K., körte elsőrendű K., másodrendű K. q.-ként. Dió I. 40-50, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő új 0-0- K., finom 0-0- K., chasselas 0-0- K., szagos 0-0- K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle áron értékesítünk. Méz 0:70-0:90 K. kg.-ként. (A szövetkezet - mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője - minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcslé fillér kg.-ként. Gomba szárított 0-0- K., szappan fill. lencse (erdélyi) K., bab apró K., nagyszemű K., lencse K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 74-76 K., erdélyi apróbb áru 73-74 K. eredeti ládánként (1440 db).

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like Öreg nehéz, Fialat nehéz, Fialat könnyű, Szerbiai nehéz, Szerbiai közép, Szerbiai könnyű.

Bécsi szarvasmarhavásár.

1908 július hó 20

Table with 2 columns: Felhajtás összege and Minőség szerint. Includes items like Hizott marhában felhajtás, Csontozni való marhában felhajtás, Összesen, Eladtalan maradt.

Table with 2 columns: Származási hely szerint and Nem szerint. Includes items like Magyarországi, Galicz. s. bukovinai, Osztrák tartományokból, Összesen, Ökör, Bika, Tehén, Bivaly.

Árak (100 kilogrammonként élő súlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with 3 columns: Item name and Price. Includes items like Magyar hizott ökör, Galiczai hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bikák, Hizott tehén, Legelőmarha, Kisgazd. hizó ökör, Bivaly, Boszniai marha.

Irányzat: szilárd, prima és jó minőségű marha a múlt heti árhoz viszonyítva 1 koronával drágább. Többi minőség változatlan, ugyiszintén bikaborjú és csontos marha.

Szerkesztői üzenetek.

X. Nagyhát. A szántóföldök öntözésére vonatkozó külön szakliteratura nincsen, mert az illető szerzők a szántóföldök öntözését együtt tárgyalják a rétek, kertek és gyümölcsösök öntözésével, így van ez Kvassay Jenő mezőgazdasági vizsgálatában is, hol az öntözéseknél a szántóföldeknek külön fejezet van szentelve. E mű azonban ma már csak antikváriusi uton szerzhető meg. Egyáltalán szántóföldök öntözésével csakis francia, olasz és részben angol szerzők foglalkoznak. E. V.

G. A. Magyar-Valkó. Németországi főiskolák közül, ha növénytermesztéssel óhaját foglalkozni, ajánlható halle-wittebergi, melynek vezetője Kühn tanár, még ma is legnevesebb szakembere korának. Különben lapunk legutóbbi számának felelet rovatában a tárgyról bővebbet talál.

G. A. Felső-Hahót. Véleményünk szerint a kérdéses operáció költségei a gazdát nem terhelik s ugyancsak véleményünk szerint az a gazda, aki uradalmi orvost tart, eleget tett törvényzabta gyógykezelési kötelezettségének, amiből következik, hogy kérdéstevő nem köteles ott és azon orvossal gyógykezelni, akit a cseled kijelöl. V. Gy.

R. F. Bük. A kérdés így, ahogy fel van téve, nem alkalmas arra, hogy a dolognak tulajdonképpeni lényegére kimerítő választ lehessen adni, mert arra a kérdésre, hogy az aratók részeseznek-e törvény szerint a biztosító társulat által fizetett összegből, a felelet csak az lehet, hogy nem, ha csak a szerződés mást nem mond, mert az aratóknak nem feltétlen tulajdona a kapandó bányad a termés letakarítása előtt, hanem csak akkor, ha azt mint munkabért megkapta. Az 1898. évi II. t.-cz. 10. és 35. §-ában világosan intézkedik az ilyen esetekre; e szerint az aratási munkabért a szerződő felek a remélt termés bizonyos hányadrésében állapítják meg, akkor a szerződésben a munkabér világosan a munkaadó azon évi termése általános minőségének megfelelően a termés bizonyos súly szerinti mennyiségében, vagy pedig készpénzben is megállapítandó s a munkásoknak, ha munkabérüket nem a termés hányadrésében kívánják megfizetni, ebből elhatározásukat az illető munka befejeztével jogukban áll a munkaadónak tudomására hozni. Ha tehát a szemet a jég kiverie, a munkások egyszerűen nem a természetbeli részt fogják követelni, hanem a készpénzt vagy a súlyszerinti mennyiséget s így a jégverésből kárunk nem származván, a dolog természeténél fogva nem formálhatnak igényt a biztosítási összeg egy részére. V. Gy.

Grünfeld Antal. Folyamatban lévő perekhez nem szólunk hozzá.

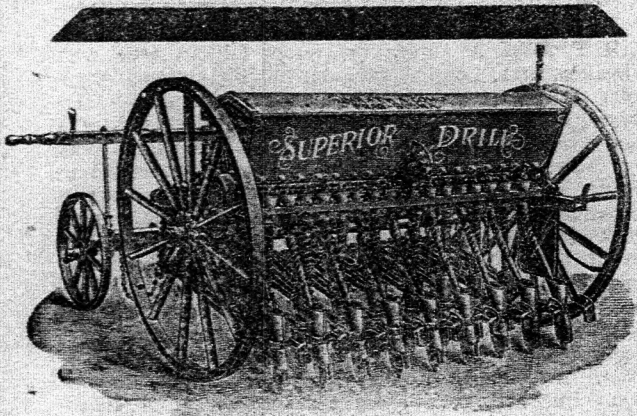
Royko Ottó. Az OMGE. tagdija 24 K. egy évre. E. G. Nagygörbő. Sajnálattal nincs elég helyünk arra, hogy Önnek részletes felvilágosítást adjuk arról, hogy az összes megadóztatásokra mi a jogszabály. Ha a községi pótdadó helytelenül lett kivetve, ez ellen annak idején kellett volna jogorvoslattal élnie. V. Gy.

Özv. M. Z.-né. Kérdésére az 1900. évi 27. t.-cz. 11. §-a adja meg a választ, amely szerint tekintve azt, hogy férje 5 évnel több időt töltött szolgálatban, Önnek férje félvi javadalmazásának megfelelő összeghez van joga, miut végkielégítéshez. Ezt az összeget a birtokos férje halála napjától számított fél év alatt előre egyenlő havi részletekben köteles kifizetni. Köteles ezenkívül az elhalálozás napjától számított 3 hónapon át Önnek megfelelő lakást adni vagy annak értékét megváltani, ugyancsak köteles az Ön elköltözéséhez a legközelebbi vasut- vagy hajóállomásig vagy azzal egyenlő távolsáig, ami azonban 50 kilométernél több nem lehet, a szükséges igaerőt szolgáltatni. V. Gy.

W. S. Őrsi-pusztai. Kérdésére a választ levélben adtuk meg. H. D.

M-i gazdasági egyesület. Az illető gazdának semmiesetre sem lehet joga ahhoz, hogy földjének bekerítésére mást kötelezen, az, hogy annak a földnek ki a tulajdonosa, vagy ki volt a tulajdonosa, mellékes. A legelő állatok által okozott károk megtérítésére különben a mezőrendőri törvény tartalmaz intézkedéseket. V. Gy.

Advertisement for Meinl Gyula Budapest, W. Kossuth Lajos utca 1. Kávé behozatal, téa behozatal, kakaó és csokoládé. Posta-küldemények Magyarországra minden helységre. Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!—
 !!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!
 Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.
 Egy- és többvasú ekék.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triőrök. Mütrágyaszórók.
UMRATH és TSA
 Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig. — Ipari mozdonyok 200 HP.-ig.

Minden gazdának és cséplőgéptulajdonosnak okvetlenül szükséges a

BALASSA FRIGYES CSÉPLŐGÉPEK SZERKEZETE ÉS KEZELÉSE

- czimű könyve, mert
1. kimerítően tárgyalja a hazánkban használt és elterjedt cséplőgépeket;
 2. kiterjed a cséplőgépek minden egyes részére;
 3. minden egyes résznek kezelésére beható utasítást ad;
 4. bármely cséplőgép kezelésére kioktat;
 5. a szerkezetekről és minden részről külön nagyon világos ábrákkal szolgál;
 6. a különleges cséplések összes változatát ismerteti;
 7. a könyv egész tartalma gyakorlatias irányu, minden sora a gyakorlatból van véve és annak van szánva;
 8. páratlan jó tanácsadó minden helyben, mely a gép körül előfordulhat;
 9. a könyv utmutatásának követelemmel minden géptulajdonos nagy megtakarítást érhet el.
- A könyvet 6 korona 30 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Ullői-ut 25. szám

Harminezhat darab erős, betanított

igás-ökör

eladó GRÓF TELEKI ARVÉD drassói uradalmában, posta, vasut KONCZA. 710

Eladó szőlőbirtok

Füleken, közel az állomáshoz, országút mellett, kitünő fekvéssel, 16 kat. hold legjobb hazai fajokkal és oltványokkal beállított szőlő, azonkívül gyümölcsös és szántó föld, kényelmes lakóház szép kilátásokkal, vinczellérak, istálló, pálinkafőző, két pince, felszereléssel eladó. Czim a kiadóhivatalban. 781

BOROSZLÓ ■■■ BUDAPEST

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár ■■■ Magyarországi igazgatósága BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

GÖZEKE Acetylen-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekékre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocs-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

Bárdi József

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

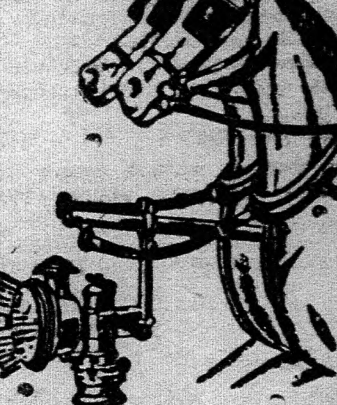
Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100.

Sürgőnyozim: Pneumatic

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

BÁRDI.

BÁRDI.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadóvállalat kiadásában

legújabbban megjelentek:

A gazdasági növények nemesítése

100 ábrával

Irta: GRABNER EMIL az országos magyar királyi növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusa
 Ara füzve 5 korona, vászonba kötve 6 korona

Szőlőművelés és borgazdaság

Irta: SZILÁRD GYULA

161 ábrával

a gróf Esterházy-féle osákvári földműveléskola tanára

Ara vászonkötésben 10 kor.

A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony

Irta: Dr. Vantsó Gyula

Előszóval ellátta: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója

az 1900. évi XXVII. t.-c. magyarázata

Ára füzve 3 korona

Megrendelhetők a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Ullői-ut 25. sz.

KÖZELÉDİK

A NAGY FORRÓSÁG!

GAZDÁKNAK FONTOS!

Nagybani fertőtlenítés céljaira eddig főleg carbolsavat, creolint és lysolt használtak; mindhárom gyártmányuk igen kellemetlen, átható, betegségre emlékeztető szaga és mérgező tulajdonsága van, miért is sokan mellőzik a fertőtlenítést ott is, hol az helyén való volna.

Ezen a kellemetlenségen segitendő, már régen folyik a tudományos kutatás egy olyan fertőtlenítő szernek előállítására körül, mely **oldatokban szagtalan és nem mérgező.**

Végre sikerült Dr. Keleti és Murányi gyárosoknak ilyen szert előállítaniok.

Ezen fertőtlenítő szer a **nyerslysoform**, mely a budapesti és greifswaldi tudományos egyetemnek és a budapesti fővárosi bacteriologiai intézetnek vizsgálatai szerint csiraölő hatásában teljesen **egyenértékű a carbolsavval** és azon előnyvel bír, hogy oldatokban szagtalan, továbbá nem mérgező és nem támadja meg sem a fa- és fémalkatrészeket, sem pedig a fehérneműt.

A nyerslysoform külföldön már óriási elterjedésnek örvend azon okból is, mert az összes fertőtlenítő szerek között használatban a **legolcsóbb**, 100 liter alig **4.—** koronába kerül, míg 100 liter carbolsav ára körülbelül **20.—** korona.

A nyerslysoform használható kórházak, vasutállomások, iskolák, szállodák, vendéglők, gazdasági épületek, kaszárnyák, gyárak, fogházak, pékműhelyek, **istállók**, vágóhidak és egyéb nagyforgalmu fertőzésnek kitett helyek padlóinak, falainak, butorainak **fertőtlenítésére**, árnyékszék, csatornák, pöczegödrök és egyéb rossz szagu helyek **szagtalanítására**, fehérneműek, szőnyegek, szövetek mosásánál fertőtlenítésre, továbbá háziállatok élősdieinek kikapcsolására, különösen baromfi és kutyaólaknál, ahol a bolhák és tetűk elszaporodtak. **Igen czélszerű tehenek tőgyének és juhok, sertések, lovak mosására. Járványok idejében a rüh ellen nélkülözhetetlen.**

A nyerslysoform következő csomagolásokban jó forgalomba:

Bádogkanna	2½ kg. tartalommal	6.—	korona	} csomagolással
"	4½ "	10.—	korona	
"	10 "	20.—	korona	
"	25 "	47.—	korona	

Nagyobb vételnél:

50 kg. tartalmu üvegballonban	kg.-ja	1.40	korona	} csomagolás külön.
100—200 kg. tartalmu hordóban	"	1.30	korona	

HASZNÁLATI UTASÍTÁS: 1 kgr. nyerslysoform **50 liter lágy vízben** feloldandó és már használatra készen van. Ha erős oldatot akarunk, úgy 1 kgr-t **25 liter vízben** oldunk fel.

Ajánlatos, hogy csak a mindenkori szükséglethez kellő mennyiséget oldjuk fel.

Bárkinek ingyen megküldjük „Lysoform az állatgyógyászatban“ és „Lysoform a tejgazdaságban“ cz. érdekes könyveinket, melyekben az állati betegségek körül eszközlendő fertőtlenítések tudományos alapon tárgyaltnak.

Gyártják: Dr. KELETI és MURÁNYI vegyészeti gyár, Ujpest.

Kapható: a gyárosoknál és minden jobb drogériában és gyógyszerárban az egész ország területén.

Kölcsön es vétel új és egyszer használt **kartellen kívüli** **NAGEL ADOLF**
 mag- behordási- zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet.
 gabona- kazal- PONYVA zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet.
 burgonya- repce- Vétel, eladás és cserélés.
 lisztes- rostasli- BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz.
 gyapju- waggon- Sürgőnyezim: **NAGELA BUDAPEST.**
 „HUNGÁRIA” kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők. :: ::
 Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinogok, lópokrócok. :: :: Vidéki telefon: 35-92. :: ::

Őszi vetésre ajánljuk, ameddig a készlet tart, a rendkívül elterjedt
Diószegi óriási buzánkat

mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia növénytermelési kísérleti állomásnak több buzafajtaival végzett vetési kísérlete szerint úgy szem-, mint szalmahozamra nézve első helyen áll.

806

Diószegi Czukorgyár, Diószeg (Pozsony megye)

Őszi árpa (mammut)

kapható, míg a készlet tart 100 kilogrammonként 20 koronáért zsák nélkül Selyp állomásra szállítva.

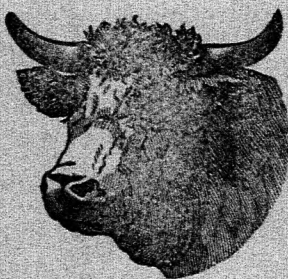
Selyp-pálteleki uradalom, Selyp, Nógrád m.

785

Pinzgau
tenyészbikák.

1-1³/₄ éves elsőrendű kiváló pinzgau tenyészbikák, importált eredeti pinzgau tenyészállatoktól származva és az országos törzskönyvbe felvéve, mindenkor eladók

Czukorgyárnál, Boffalu, máv. állomás, Brassó megye.

795

TIP! Istállóknánélkülözhetetlen a
TIP-légy papír
 Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, de baromfi-
 nak kitűnő takarmány.
 100 darab 4 korona.
DETSINYI FRIGYES
 Budapest, V., Marokkói-u. 2.
 A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.
 675 Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

Kéveköttelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.
Manilla zsinog kévekötőgéphez.
Zsákok minden célra, kender-, len- és jutaszövetből.
Zsákkötő-zsinog és varró-spárga.
Szőlőtáposó-zsákok. Szőlőkötöző-fonalak.
Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden célra.
Kötélárak hosszú szálú bácskai kenderből.

Bellán Mátyás

kender-, kötél- és sportáru
 kézműipar telepén

Dunacséb (Bácska).

Árjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

614

**GAZDASÁGI KÖNYVVITELI
 NYOMTATVÁNYOKAT ■
 LEVÉLPAPIROKAT ■ ■
 BORITÉKOKAT ÉS EGYÉB**

NYOMDAI MUNKÁKAT

**JUTÁNYOSAN ÉS CSINOS
 KIVITELBEN KÉSZIT ■ ■**

“PÁTRIA”

IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.

**BUDAPEST, IX.,
 ÜLLŐI-UT 25. SZ. (KÖZTELEK).**

**KÖLTSÉGVETÉSSEL KÉSZSÉGGEL
 SZOLGÁLUNK. ■ ■ ■ ■ ■**

E4484/II. 1. 908. szám.

Árlejtési hirdetés.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. állami méntelep sepsiszentgyörgyi és dési osztályainál elhelyezett katonai legény-ég és ménállomány részére 1908. év augusztus hó 20-tól 1909. év október hó 31-ig szükséges takarmány és egyéb cikkek biztosítására a fenti méntelep számvivő irodájában folyó év július hó 27-én d. e. 9 órakor írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Table with columns: Mely osztálynál, Időtartam, zab, széna, alomszalma, kemény tűzifa. Rows include Sepsiszentgyörgy and Dési.

M. kir. földmiv. miniszter.

UTÁNZATTÓL ÓVATIK! Szőlő UTÁNZATTÓL ÓVATIK! Frankl Adolf banküzlete Budapest, Eötvös-utca 19. Saját ház. Telefon 25-40.

A KÖZELGŐ CSÉPLÉSI IDÉNYRE AJÁNL CSÉPLÉSI MÁZSAKÖNYVET ÉRTESÍTŐ CSÉPLÉSRŐL a "Patria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatuként tűzi ki a beiterjesztés és az eddigigél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás után. Kiváltságos az okzertő gazdasági berendezés alapján szőlőgazdálkodás ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezéséről, vezetéséről és azok lezárásáról.

Nyilvántartásra bejelentetett: Eladó birtok:

- 187 m. hold... 200 m. hold... 370 m. hold... 100 kat. hold... 105 kat. hold... 608 kat. hold... 280 m. hold... 288 hold... 300 m. hold... 384 hold... 1000 m. hold... 2488 hold... 290 hold... 200 hold... 556 hold... Emeltes kastély... 2400 m. hold... 56 kat. hold... 267 m. hold... Birtokvétel... megvételre kerestetik... Bérbeadó birtok... Birtokbérlet kerestetik...

Vétel

Szénát és szalmát minden mennyiségben vesz és szállít Gombó Béla Temesvár. 4353

600—800 liter eisörendű uradalmi tejet vennék október hó 1-ére. Schubert András Budapest, VIII., Szerdahelyi-utca 8. sz., tejeüzlet. 4402

Naponkénti 300—500 liter tehetőségű uradalmi tejet keresek. Szives ajánlatokat Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-utca 1/B. címre kérek. 4351

Gőzmozgató használt, de jó állapotban levő tejet keres. Vársárhelyi Ernő Pusztai Alsó-Leperd, posta Dombóvár. 4481

Mindennemű és mennyiségű

szénát, szalmát

keresek megvételre, a helyszínén folyóienként átvesszem és fizetem, közvetítőket díjazok.

KAUFMAN ÉS TARSA

TAKARNÁNY-CZÁLLITOK
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca II., 1/21. 778

Szénát, szalmát bármely mennyiségben megvételre keresek. Szives ajánlatokat Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-utca 1/B. címre kérek. 4351

URADALMI TEJET ÉS TEAVAJAT

megvételre keres bármely mennyiségben
Szántó Adolf és Tsa
Budapest, VII., István-ut 67. 768

Szénát, szalmát

vásárol uradalmaktól (közvetítés nincs kizárva) bármely mennyiségben. Számos és legújabb rendszerű présrel rendelkezik. 783

Kozlik Károly özvegye

széna- és szalmakivitteli cég
Moson. Alapított 1882

Bérlet

200 hód állattenyésztésre alkalmas bérletet keresek felszereléssel, lakással. Kovács, Dombegyháza, Csanád m. 4382

Állandó bogárnymunka nagy raktár.

Mindenféle gazdasági szerszámot, teljes szekeret, mint egyes szerszámrészeket, kiváló bácskai l-ma fából finoman kidolgozott jármókat minden mennyiségben olcsó árak mellett szállítunk. Jármaink használatá az igavonó jóságát nem tőri fel. **Olcsó eladásra** ajánljuk egy 16 öles 5 évig használt, keményfából szilárdan épített dupla kukoriczagórét. **Gavanszki Testvérek és Alexijevits gőzfűrészes és fakereskedés, Bácsszenttamáson.** 741

SÜRGÖNY. CZIM: WALSER CSÁNGÓUTCA BUDAPEST. TELEFON: BUDAPEST 95-50

WALSER FERENCZ
CZÉGTULAJDONOSOK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖ GYULA

TÜZOLTÁSI SZERKEZETEK ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA
HARANG- ÉS FÉMONTÓDE
BUDAPEST VI. CSÁNGÓUTCA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCZIÚT,
A RÉGI VÁM
KÖZELÉBEN.

Nincs többé bűz!

A **Bonodor folyadék** a legbűzősebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysúlyú 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vízelék azonnali szagtalanításra kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. 220

Talajismeret. Irta Cserháti Sándor. 420 K. előleges beiktatás ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-i. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A mikosdi uradalom mezőgazdasági szeszgyára eladja üzemvátozás miatt a két év előtt beszerzett s tökéletesen jó állapotban lévő **2 méter hosszú burgonyamosót** a hozzátartozó elevátorral; bővebb felvilágosítást nyújt „**Uradalmi intézőség, Mikosdpuszta per Zalabér.**” 794

SZÉNA lovaknak edesszéna és here ugyszinte szarvasmarhák részére, nagyobb mennyiségben 50—60 kilós bálékban, préselve bérmentve minden állomásra kapható. Megkereséseket kér 803

Heuexport, Cilli,
Steuermark ■ Postfach 63.

Most jelent meg!

PULYKATENYÉSZTÉS

IRTA:
HREBLAY EMIL
Állattenyésztési m. kir. felügyelő.

II. teljesen átdolgozott kiadás.
148 oldalon 48 képpel.

Ára 3 kor. 20 fill. bérmentes küldéssel.

Nélküldhető minden tenyésztőnek

Megrendelhető a "Patria" r.-társ. gazd. szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.

80 hektoliter jó minőségű törkölyös — vizezett

munkásbor
hl.-kint 20 kor.-ért, 6 hektoliter

valódi törkölypálinka
hl.-kint 150 koronáért eladó

Andormajori gazdaság, u. p. Zomba. — Ugyanott egy ügyes **konyhakertész** kerestetik. 784

Mamut óriási téliárpa.

Kimutatható termék **1800. kg.** mag és nagy szalmamennyiség magyar holdanként. Junius közepén érik. **100 kgrmonként 20 K.** Szered vasuti állomáson. Utánvétellel szállítatják, zsákok saját árban. Megrendelések: **Kuffler Armin** birtokintézősége, Farkashida Pozsony megye. 809

Ásványi és csontliszt-szuperfoszfátot továbbá szárított cukorrépa-szeletet legolcsóbban szállít:
STEINER és WALLEZS Wien, I., Graben 16. 683

ELADÓ budafoki pinczéből 56 db 6—10 hl. nagyságu, 170 db 11—15 hl. nagyságu, 40 db 16—23 hl. nagyságu, 115 db 30—45 hl. nagyságu, 24 db 50—80 hl. nagyságu, jó karban levő, tiszta **raktárhordó.** **Engel József Fia** Budapest, IV., Semelweis-utca 9. 788

Sertéseladások és vételek legjobban és legpontosabban eszközöltetnek sovány ugy hizott állapotban

URL REZSŐ
sertéselzomnyosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde térszék.)
Telefon: 97—05 Interurbán.
Felvilágosítással készséggel szolgál.

ELADÓ a nagymélt. gróf Wenckheim Frigyes ur pósteleki uradalmában több, kiválóan szép, másfél éves, sertésvészén átment **mangalicza tenyészkán,** továbbá 3 darab fajtisza egyéves **berni bika.** Posta, vasut Békésesaba. 790

Tenyészállatvásáron kitüntetett juhnyájamból az állomány redukálása miatt eladó

100 drb hazai fésűs anyabirka páronként 15.— forintért és 130 darab egyéves jerketoklyó páronként 13.— forintért.

Vécsei Pál, Gyapáros, u. p. Mező-Peterd, Bihar megye. 4373

Elsőrendű Bonyhádi faj vöröstarka

ökör- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hízásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olasz áron. Későbbi, ugyiszintén járások és béltájak ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejős tehenek előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választani. 3634

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék-ökör és üszőborjakat ugyiszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit legjutányosabb árakon ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadják.

ÖKÖRELADÁS.

Néhai Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénes birtokosánál, mindig fiatal prima erdélyi jármosökrök és 1 1/2 éves ökörborjú kapható.

Levélezim: NAGY DÉNES birtokos, TORDA. 805

Orsz. törzskönyvezett számfelletti

telivér szimmenthali tehenek és üszők eladók PAJZS GYULA telivér törzstenyészetében, Heves. 801

Bonyhádi

friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgőnyezim:

Plaschner Sándor 4743 tehenkereskedő Bpest, Ferencz-körút 40.

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészlovak

és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czimem: idős Heinrich Mór lóvásárló ügyőksége Csáktornya (Muraköz)

Sürgőnyezim: Heinrich Senior, Csáktornya. 5729

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Koltovsár, Szentegyház-utca 2-lk szám. Telefon 311. 424

Vegyesek

Teljesítésre előállunk 100-150 db 2-3 éves tinókat felébe. Czim megtudható a kiadóban. 4383

Vizibetegség ellen biztos ellenőrzés, gyógyhatású készítmény, előállítandó, utasítást ad hozzá Árnán Károly, Brassó, tejszóvetkez. 4480

Eladás

Alkalmi zongoravétel Bösendorfer Schwanthofer Korn-Wirtl H-416 mesterek gyártmányú 300 frtós feljebb. Pianosok 160 frt, új zongorák vagy pianók 250 frtós feljebb, minden árban. Zongorák, szimfonikus hangszerek helyben és idegen, munkavégzési munkák, telivér, szimmenthali, és egyéb tenyész- és használati állatok, szimmenthali, és egyéb tenyész- és használati állatok, szimmenthali, és egyéb tenyész- és használati állatok. 572

Különböző italok, szörpök és likörök, pezsgő stb. elkészítése. Legjobb receptek után. Irtá Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. 4482

Badacsonyi hegyvidéki különleges borok 60, muskotály 80, asztali rizling 50 korona hektoliterenkint vevő hordójában esetleg önköltségen. Borok feltájtás, üsörök és tehenek borjak is napi árban, választott borjak és hűgő bikák, 8 db erős fehér jármos ökrök páronként 740 koronáért eladó. Kertelendy bérzadásága, Leszenozotomaj, vasút, sürgöny, állomás. 4321

Vadászfegyver. Több kitűnő vadászfegyver potom áron eladó. Közülük Top-levakulcsu Lancaster 20 frt. Előtekvő lakatszerkezeti modern Hammerles 35 frt. Grenezszaru Bäckshinte 40 frt. Snelleres Maulicher és több más jó puskák. Radó Pál Egyetem-tér 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, Hobert és czellő-ó pisztoly és revolver. 4036

Fagylalok, krémek, parafaltek és kocsonyák elkészítése legjobb receptek után. Irtá Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedése Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

Földbirtok Szepes-Körtvélyesen 406 kat. hold, melyből 289 hold szántó, 24 hold rét, 67 hold legelő, 19 hold erdő stb. szeszgyárral, 514 hektoliter kontingenssel, teljes berendezéssel (buza, rozs, árpa és zabterméssel) élő és holt felszereléssel (300 juhló, 5 pár ösör, 5 pár ló, 30-35 db tehen és növendékállomány (240.000) kétszázgyven ezer koronáért azonnal eladó. Parcellázásra kiválóan alkalmas. Teike Béla kir. közjegyző Késmárk. 4465

Háztartás könyve. Különböző jobb-nál-jobb étkek kipróbált receptjeivel ellátva Irtá Szilveszter Juliska. 4 kor. 20 fillér előleges beküldése esetén bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Nincs többé bagós pipa, nikotin-függőség, tüdőbetegség, bűzös dohányfüst. Használjunk szabadalmazott örök tiszta, uri pipaszárt. 65 cm. hosszú 3 kor. Helyi árak; utánvét mellett bárhol megküldi Horváth Flórián, Budapest, IX., Ráday-utca 7. 4385

Gyümölcsbefőzés és szörpök elkészítése. Legjobb receptek után. Irtá Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. 4452

8 HP lokomobil MÁV. gépgyárból eladó. Megtekinthető Mezőkomáromban. A Sióberki Társulat tulajdona. Bővebb felvilágosítást ad Sárközy Imre Nagy-Bajom, Somogy m. 4452

Hévíztől negyedórnyira gyönyörű helyen fekvő, lakás, vinczellérlakás és istállószerű szőlő-irtok haláleset miatt azonnal eladó. Öv. Tatarsk Lajosné Keszthely, Erzsébet-utca 4436

Kastély (Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két mellékhelytel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható Moise Rudófnál, Budapest, Nádor-utca 11. 789

A sertés javítása és hizlalása. Irtá Ruffly Pál. 2-ik kiadás. Ára 2 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Egy teljesen új, kb. 35 tényleges lóerőt kifejtő, szántási, szállítási és cséplési célokra egyaránt kiválóan alkalmas, eredeti angol Robey széleskerékű magánjáró gőzmotogyó és egy 70-100 lóerőt kifejtő Schlick-gyártmányú compound condensation stabilgép kedvező ár mellett eladó, azonnal szállítható és raktárban megtekinthető. Szűcs Ödön, Budapest, VI., Nagymező-utca 66. 4453

Használt gőzokrogartúra, lehetőleg Fowler-féle 16 HP, megvételre kerestetik, melytől és lapos művelő cékekkel. Ugyanott 1 db használt 8 HP. gőzcséplőgarnitúra, 1 db 4 HP. gőzcséplőgarnitúra teljesen kijavítva eladó. Czim a kiadóhivatásban. 4350

Nógrád megyében 350 holdas birtok 64,000 koronáért eladó. Közvetítők kizárva. Czim a kiadóhivatásban. 4482

Igen szép és tiszta vörösló (homokos talajra) továbbá Jánosnapló rozsa 22 koronáért eladó. Királymajor, Cs. p. el. 4448

Egy teljesen felszerelt, igen jó karban levő, nehéz, 6 lóerőjű Clayton és Shuttleworth-féle cséplőgép eladó. Munkaközben megtekinthető még 3 hétig. Bővebbet Katay M. Böhönye. 4489

Gazdasági munkás- és cseledekadások. Összeállította a m. kir. földmívelésügyi minisztérium gazdasági hivatala az OMGÉ. közreműködésével. Tartalmaz 50 épülettervet, költségvetéseket és építványok elírányzatát. Ára 10 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

1000 holdas nemesi birtok, kastély, park szép regényes vidéken, buzatermő talaj, 300,000 forintért eladó. Csak komoly reflektánsnak közelebbit 615k

Österreichischer Bernát, Nagykanizsán. :: ::

Kékkő

vetéshez, elsőrendű 250 kilós hordónál 63 kor. kimérve 64 kor. Deutsch Albert és Fia Debreczen. 802

Préselt

bezaszalmát és zabszalmát szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska). 6809

A ló és tenyésztése. 600 képpel, 14 műmelléklettel. 3-ik kiadás. Irták Koyácsy Béla és Monostori Károly. Ára füzve 12 kor., tartós díszkötésben 15 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

LEGYEK

konyhából, kamrából, mézszárazsékából, istállóból, vágóhidról biztosan elűzettek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető FODOR FERENCZNÉL Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél 287

Száritott : répaszeletet

junius — július — augusztusi szállításra a áni 730

DUKES és HERZOG Gálócz — Budapest, V., VÁCZI-KÖRUT 74.

Szénát és szalmát

vesz és elad bármily mennyiségben Ausch Frigyes Budapest, Gabonatózsde. 575

Fiedler János lenfonógára Komárom vesz

nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel cséplelt lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Szénát Szalmát

muhart, zabosbukkonyt bármily mennyiségben veszek és eladok.

Felpréseléshez modern gőz- és lóprésreléket bocsátom eladói rendelkezésére. SCHREIER BÉLA takarmánygyártó Budapest, VII., Népszínház-utca 22. Telefon 20-52.

Világhírű szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gépgyárból, Győrött.

Szabadalmazott

Kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek ára: 4 lóerőjű géphez 30 frt 8 " " " 35 " 8 " " " 40 " 10 " " " 45 "

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete be kell küldendő.

Bajzát Ignác Székelyhidon. 701

Szénát, Szalmát

és mindennemű szalmaszalmát bármily mennyiségben veszünk és eladunk. A felpréseléshez legmodernebb gőz-, ló-, vagy kéziprés bocsátunk az eladói rendelkezésére. Ajánlatot az ár és feltételek megjelölésével kérünk. Közvetítőknek magas jutalék.

Szilasi és Társa takarmánygyártó Budapest, Csokonay-utca 3. Telefon 69-64. 4414

Nedves falak

gyökerező szárazzártattele, istálló-

mennyezetek

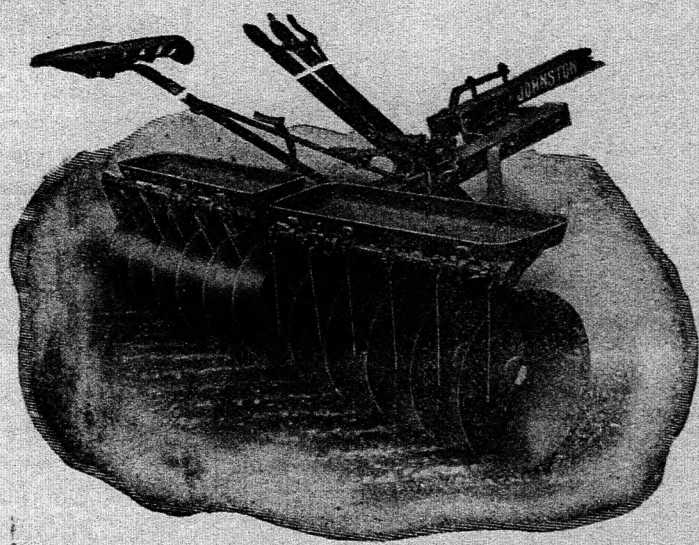
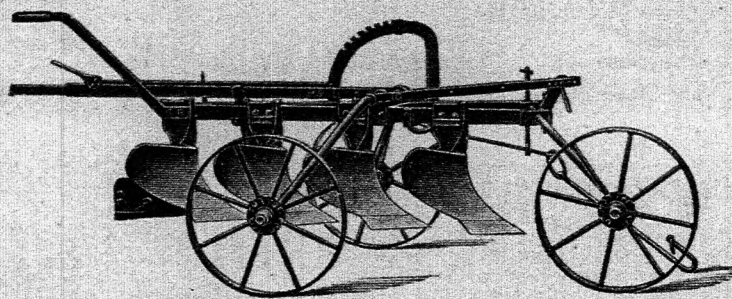
tökéletes páramentesítés, szab. „Cosmos“ hornyolt aszfaltlemezzel

Kitűnően bevált. Felvilágosítást ad: Greif Antal mernök Budapest, VIII., Salétrom-utca 10. (Telefon.)

A tarlóhántás Bächer könnyü négybarázdás hántóekéje
legcélerübb Bächer könnyü hárombarázdás hántóekéje
eszközei: Johnston tarlóhántó tárcsás boronája.

Legjobb aczélanyag, csekély önsúly, kevés
vonóerő, ideális munkateljesítmény. ::::

::: TESSÉK AJÁNLATOT KÉRNI!
OLCSÓ ÁRAK!

BÄCHER RUDOLF

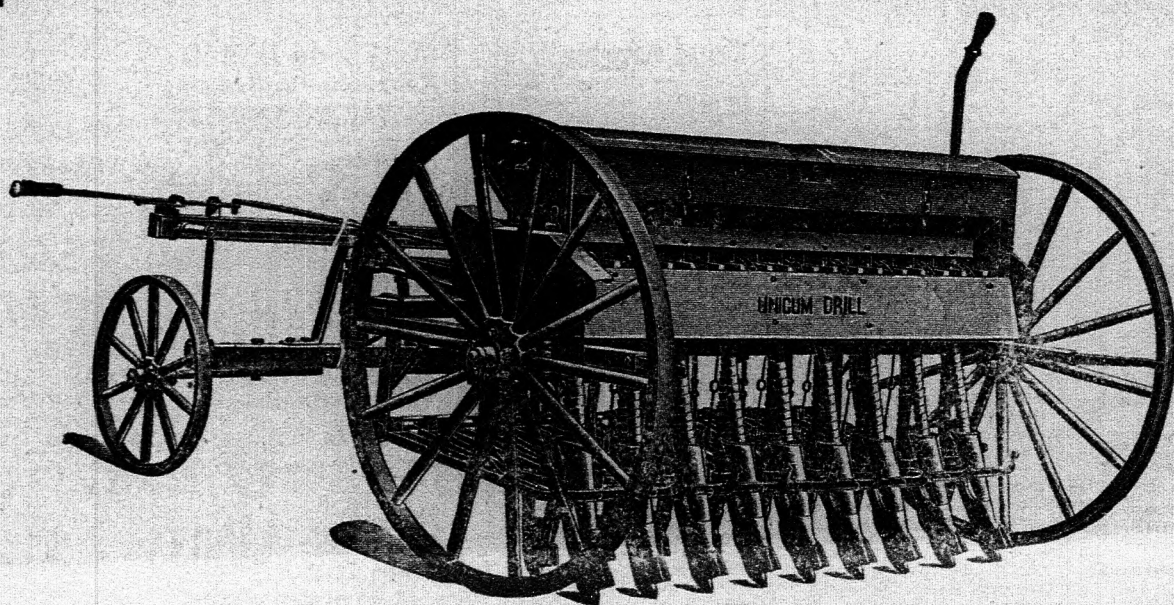
SPECZIÁLIS EKE ÉS TALAJMÜVELŐ

::: ::: ESZKÖZÖK GYÁRA. ::: ::: ::

:: VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR :

SZÜCS ZSIGMOND

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZÁM.

Az eredeti MELICHAR gyárt-
mányu, páros sorszámú ::

**„UNIKUM
DRILL“**

a jelenkor legtöké-
tebb sorvetőgépek. :

Utolérhetetlenül preciz
vetés, hegynek-völgynek tel-
jes egyforma, ideálisan töké-

letes magelosztás, végtelen könnyü és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsörendü
anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyü kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép
általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32.000 darab használatban. Számtalan elsörendü kitüntetés és
sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb speciálítások: műtrágyaszórógépek és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Különleges
répavetőgépek és amerikai rendszerü kukoricafészekberakók (a Hermann-féle művelésmódhoz). Chili-
szórók a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ

SORVETŐ-ÉS MÜTRÁGYASZÓRÓ-

::: ::: GÉPEK GYÁRA. ::: ::: ::

:: VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR:

SZÜCS ZSIGMOND

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

Hirdet
mind
de
A leg

Bet
birt

Földbirt

Dijment

A Magyar

és Erd

IX., Üllö

hirdet

figyelme

állást k

hol gar

zobb áll

gyezve.

Az áll

dijment

esetén

gatókgy

lása m

tot ajk

az ill

solat

súkra v

megkül

Tisztele

hirdet

kat, ho

szok

iratt

közve

igényb

kezel

A. H. G

Orszá

Betöl

Gazdat

tóber 1-

kívánt

dékozó

a

tejgaz

lában

birjoni

bizony

relt foly

visza ne

Haraszt

Csaba.

Bognár

pérez 400

8 hl., 6c

1 kat. h

lakás, fű

A bog

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

gónár

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtákosként...

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtákosként...

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitételével közölünk.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot kldönek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés! A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-út 25.) felhívja a t. birtokos és bérlő urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legnépszerűbb állásokra elő vannak jevezve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkoronázottan az egyesület igazgatóság a betöltendő állásra megfelelő gazdaságot ajánl a tulajdonosnak az illetők bizonyítványmátsolait és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérlő urakat, hogy gazdaságuk állásáról betöltendő állásokról az egyesület állásközvetítő osztályát igénybe venni sziveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Gazdatiszt keresetük 3000 hold gazdaságba október 1-én való belépésre. Megkivánatik, hogy folyamodni szándékozik a gazdaság minden ágában tevékenység és dolmánytervezés is - teljes jártassággal bírjon. Folyamodni szándékozik bizonyítványmátsolattal felszerelt folyamodványokat - melyek vissza nem küldetnek - küldjék Haraszti Sándor címére Békéscsaba. 4429

Bognár keresetük aug. 1-1 beépésre. Fizesés: kézipénz 400 kor., rozés 8 hl., árpa 8 hl., ócsu 8 hl., 0.60 hl. borsó, 1 lat. hold föld, 2 tehénartás, lakás, fűtés, kis kert használat. A bognár saját szerszámjával dolgozik, értenie kell a finomabb kocsit és hintóműködés. Előnyben részesülnek, kik már nagyobb uradalmakban szolgálták és a tót nyelvet bírják. Cím: Intézőség Keresztfa, u. p. Szepes-Béla. 4431

Gazdaságomba keresek aug. 1-től okt. 1-ig a dinnye- és szőlőápolási szeszura egy teljesen megbízható, ügyes keresztény fiatalembert, fizetés havi 40 korona és teljes ellátás, mosáson kívül, butorozott szoba ágynemű nélkül. Fényképpel ellátott pályázatokat, bizonyítvány mátsolattal, melyek vissza nem adnak, Félis László birtokosnak Tököl, Pest megye küldendők. 4432

Kerlesz keresetük, ki több éven át nagyobb kertészetben műkértés mellett dolgozott, 1908 október 1-1 belépéséig. Évi bére 300 korona pénz, 3 köböl tiszta buza, 12 köböl káposzta, 2 ócsa fűzölde, 40 kg. szalonna, 30 kg. sz. 200 l. ol. -i veteményföld, 110 l. -6l tengeri föld, naponta 1 liter tej. Ajánlatok bizonyítványmátsolattal Gyémánt Mihály Andocs-pusztára, u. p. Nagyszalonta küldendők. 4405

Gazdatiszt, nős, nagyobb gyakorlatú, korlátal október 1-ére felvétetik. Bizonyítvány mátsolattal, melyek vissza nem küldetnek, Kishorgosi Bérzadaság, Horgos czimzandók. 4441

Kortész, ki a szőlőkezelés, kertészetben jártas felvétetik a Kishorgosi Bérzadaságban, Horgos. 4442

Gazdaságomba egy gazdasági vagy földművelési iskolát végzett gyakorosk azonnali belépésre keresetük. Schwarz Ferencz, Puszta Fancsika, u. p. Ugra. 4440

Szerény igényű, nős, vagy egyedülálló állás. Fizesés: teljes ellátás és 40 kor. havonként. Oly ok. gazdák, kiknek pár évi gyakorlatuk van elsőbbségben részesülnek. Kérvények a gazdasági igazgatósághoz címzendők. u. p. Órs-Ujfalu, Komárom megye. 4472

Pályázat

főkertész állásra. A magyar kir. k. m. és földművelési egylet Budapest külterületén, Réke vasúti állomás közelében 30.000 négyszögöl területen egy konyha-, virág- és gyümölcskertészet (műhelyzet) szándékozik berendezni, melyben szegénysorsú híjakat a kertészre kíván kiképzetni. Ez intézet összes ágában elméletileg kiválóan képzett, gyakorlatilag tapasztalt és a kert munkálataiban jártas főkertész, akinek feladata lesz a telep szervezésében közreműködni s a telepen elhelyezendő fiúkat gyakorlatilag foglalkoztatni valamint elméletileg is oktani. Ez állással járó illetmények: évi 2400-3600 kor. készpénzfizetés, megfelelő lakás, a szokásos természetbeni élvezmények s a jövedelemből való százalékos részesedés megengedés szerint. A pályázók felkértenek, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket, nyelvismeretüket és előfelteket feltüntetve okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket f. é. aug. 20-ik napjáig a fentnevezett egyesület titkári hivatalához (VII., Damjanich-utca 48. sz. a., telefonczimhely) küldjék be. 4444

Keresek 1909. évre gazdaságomba egy bérzadasgát, jan. 1-éi belépésre, fizetés megállapodás szerint, akik erre az állásra reflektálnak, küldjék bizonyítványukat vagy másolatát alant címre, azok kiknek több évi gyakorlatuk van elsőbbségben kapnak és irják, milyen fizetést kívánnak. Gláck Salamon Kunzentmiklós, Pest megye. 4430

Pályázat. Báró Springer Gusztáv táv ömlesztésű vágóvölgyi uradalmában nöfelen segédtiszt állás betöltendő. Csak oly egyének pályázhatnak, kik magyar honpolgárok, magyar gazdasági tanintézetet végeztek, a tót és német nyelvet legalább némileg bírják. Ajánlatok Pálmal Emil Jászágárgazgató Busony, Nyitra megye címére küldendők. 4438

Kulcsárnó keresetük augusztus 1-től október 1-éig, havi 40 korona fizetéssel és teljes ellátással. Ki már hosszabb ideig ilyen állásban volt, küldje bizonyítvány mátsolattal és fényképpel ellátott folyamodványát az uradalmi titkárságnak, Alberti-Irsa, Pest megye. 4437

Segéd-gazdatiszt keresetük, állás azonnal elfoglalható, magyar nyelven kívül német nyelvet is (tót nyelvet tudó előnyben részesül). Bizonyítvány mátsolattal, fizetési igények megjelölésével, báró Lindófi Pia-Határ, u. p. Nagy-Herestény, küldendők. 4473

Gazdatisztet keresek, ki egy középnyagású birtokot önállóan is képes vezetni. Felső vidéken gazdálkodók, izr. vallásnak előnyben részesülnek. Ajánlatok bizonyítvány mátsolattal, melyek vissza nem küldetnek, Górs-Lipódné Ud. Borsod megye címre intézendők. 4471

Pályázat. Herczeg Hohenlohe-nában egy segédtiszt állás f. évi szeptember 15-től betöltendő. 1200 kor. készpénz, lakás, fűtés, világítás. Gazdasági tanintézetet végeztek, kik a magyar nyelven kívül, a tót és német nyelvet is bírják, küldjék be folyamodványukat, bizonyítvány mátsolattal felszerelve - melyek vissza nem küldetnek - az uradalmi felügyelőseghoz, Morva-Szent-Jánosra (Pozsonymegye). 4474

Keresetük egy nagyobb bérzadasgában azonnali belépésre gazdaságban teljesen jártas megbízható ispán, ki ilyen minőségben már alkalmazva volt. Folyamodni szándékozik küldjék kérvényeiket bizonyítvány mátsolattal együtt - melyek vissza nem küldetnek - Spitz Géza, Verzár, u. p. Pappfalva, Biharmegye. 4470

A dunaorszi gazdaságban megresedett egy segédtiszt állás. Fizesés: teljes ellátás és 40 kor. havonként. Oly ok. gazdák, kiknek pár évi gyakorlatuk van elsőbbségben részesülnek. Kérvények a gazdasági igazgatósághoz címzendők. u. p. Órs-Ujfalu, Komárom megye. 4472

Állást keresők

Mérnök nagyobb uradalmak összes műszaki ügyeit (építkezés, tervezés, földmérés stb.) ellátja évi díjazás mellett. Cím: A. K. A. Budapest, (Köztelök, IX., sorokoztóségek.)

Számvevő, intéző vagy felügyelő, ügyelő állást keres azonnali belépésre október 1-éig. 32 éves, okl. gazdatiszt, ki a mezőgazdasági munkák minden ágában, ugyancsak az egyes és kettős könyvvitelben teljes jártassággal bír. Szives megkereséseket a kiadóhivatal „Szorgalmas 4423” jellegre küldendők. 4422

Gazdatiszt állást keres kesztési helyi bizonyítványval rendelkező, 32 éves, ref. vallású, nős, családtagok egyén, kinek 14 évi gyakorlat van, négy évet egy földvidék 1500 holdas gazdaságban, hat évet egy szorgalmas 4000 holdas intenzívben kezelt bérzadasgában töltött mint intéző, jelenleg egy 3500 holdas intenzívben kezelt bérzadasgnak mint kezelőszte. Az összes kultúrnyelvények természetében, valamint az összes háziállatok tenyésztésében s hizlalásában, tejkészítésben, szőlés- és erdőművelésben teljes alapos jártassága van. 8000-10.000 kor. kancuálval rendelkezik. Állást a birtokban előforduló változások miatt szert. vagy ok. 1-én hagyhatja el. Cím: „Almás 4461” jellegre a kiadóhivatalba küldjék. 4461

Uradalmi műkértész, szak-ember, kertészeti szakkiskolát Prágában végezte, több évi kitünő gyakorlati bizonyítványval, a szőlészet, gyümölcsészet, rózsatenyésztés, dísznövények, konyhakertészetben és kereskedelmi kertészetben teljesen jártas, állást keres mielőbbi belépésre. Elvállalja bármily nagy kereskedelmi kertészet vezetését vagy új kert létesítését. Cím: „M. műkértész 4144” jel alatt a kiadóhivatalban. 4144

Gazdatiszt vagy Ispáni állást keres földművelési iskolát végzett, gazdatiszt vizsgát tett, 45 éves, szorgalmas gazdász, állattenyésztés és növénytermelés összes ágában nagy gyakorlati bír, igényei szerények. Cím a kiadóhivatalban. 4362

Földművelési iskolát végzett, vizsgázott, 37 éves, nélen fiatal, meklenen gazdatiszt, 17 évi gyakorlatl, a gazdaság minden ágában kellő jártassággal bír s jelenleg is egy nagyobb gazdaságot intenzívben, önállóan kezel, becsél magyarul, románul és keveset németül, megfelelő állást keres esetleg, percentuálitóra is. Szives ajánlatok zárt levelekben a kiadóhivatalban tudható címre küldendők. 4398

Földművelési iskolát és sárvári egyetemen 27 éves nélen fiatal ember 6 évi gyakorlatl irnokl vagy botanispani állást keres rögön belépésért. Mező Dénes Hódász, u. p. Vasnásd. 4417

Egy 32 évi gyakorlatl bíró 4 éves, nős, izr., gyermektelen, erélyes, megbízható, szorgalmas gazdatiszt, ki jelenleg is 5 év óta egy nagyobb nógádmegyey gazdaságot önállóan kezel, a tót és magyar nyelvet is, szőlőtermelés, tehén- és marhatenyésztés, hizlalással egybe van köve, a birtok eladása folytán októberre esetleg újvire szerény igényekkel állást keres. Erre dől bizonyítványokkal bármikor személyes bemutatásra meglenek. Cím a kiadóhivatalban. 4392

Gazdatiszt 10 évi gyakorlatl, jó bizonyítványokkal, nős, gyermektelen, jártas kertészetben, tejkészítésben, elvállal esetleg istállómesteri állást is. Cím a kiadóhivatalban. 4427

Intéző gazdatiszt állást óhajt betölteni Keszthelyt végzett, 16 évi gyakorlatl bíró gazdasz, amely 1000 két intenzívben kezelt uradalmában töltötte el, kitünő bizonyítványval rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 4424

Azonnali belépésre kisegítő állást is elfogad 12 évi gyakorlatl bíró segédtiszt, ki 7-ik éve egy nagyobb alföldi uradalmán van állásban. Állást nősülés czéljából akarja változtatni. Szives megkeresést e lap kiadóhivatalba „Közélet 4428” jellegre küldjék. 4428

Kezelőszti állást keres egy 9 évi gyakorlatl bíró segédtiszt, ki 7-ik éve egy nagyobb alföldi uradalmán van állásban. Állást nősülés czéljából akarja változtatni. Szives megkeresést e lap kiadóhivatalba „Közélet 4428” jellegre küldjék. 4428

Nöfelen 29 éves szakképzett kertész uradalmában állást keres augusztus elséjére, esetleg szeptember 1-re, a kertész összes ágában jártas, a legnevezetesebb uradalmakban szerzett 10 évi gyakorlatl, jó bizonyítványokkal ellátva leveleket a kiadóhivatal „Józan 28” jellegre küldjék. 4493

Számvevő vagy intéző állást keres azonnali belépésre 10 évi kitünő gyakorlatl bíró, 32 éves, okl. gazdatiszt, ki a mezőgazdasági munkák minden ágában, ugyancsak az egyes és kettős könyvvitelben teljes jártassággal bír. Szives megkereséseket a kiadóhivatal „Szorgalmas 4423” jellegre küldjék. 4422

Gazdatiszt állást keres kesztési helyi bizonyítványval rendelkező, 32 éves, ref. vallású, nős, családtagok egyén, kinek 14 évi gyakorlat van, négy évet egy földvidék 1500 holdas gazdaságban, hat évet egy szorgalmas 4000 holdas intenzívben kezelt bérzadasgában töltött mint intéző, jelenleg egy 3500 holdas intenzívben kezelt bérzadasgnak mint kezelőszte. Az összes kultúrnyelvények természetében, valamint az összes háziállatok tenyésztésében s hizlalásában, tejkészítésben, szőlés- és erdőművelésben teljes alapos jártassága van. 8000-10.000 kor. kancuálval rendelkezik. Állást a birtokban előforduló változások miatt szert. vagy ok. 1-én hagyhatja el. Cím: „Almás 4461” jellegre a kiadóhivatalba küldjék. 4461

Földművelési iskolát kitünő szert, 34 évi gyakorlatl, 32 éves, ref. vallású, nős, családtagok egyén, egy gyermek atya, jártassággal bír a gazdaság minden ágában, czukorrépa, mák, dohány, kender, len, olasz közir termelésében, vagy az állattenyésztés, tehén- és hizlalás, valamint a gazdasági könyvvitelben, miként kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, jelenleg Dunán innen háromezeröt száz holdas grófi uradalmában mint füllőgőző négy év óta van alkalmazva. Három évig ezernyolczszáz holdas bérzadasgban mint kezelőszte volt. Dunán túli Keszthelyi állást keres, biztosítékkal rendelkezik. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalba meg tudható címre zárt levelekben küldjék. 4467

Gyakorlatl vizsgával bíró, 46 éves, nős, izr., vallású, nős, 20 évi gyakorlatl bíró, szerény igényű, ispani állást keres, jártas a gazdaság minden ágában, valamint növénytermelés, állattenyésztés, hizlalás, nagy-mennyiségű tej kezelés, egyszerű gazdasági könyvvitelben, betöltendő állást keres október 1-én elfoglalhatja. „G. 4460” alatt a kiadóhivatalban. 4460

Uradalmi föfist, gazdasági akadémistát végzett, 36 éves, ág. ev. vallású, nöfelen, ki jelenleg a Magyarországi Szak- és Kereskedelmi részén egy nagy uradalmában van hasonmőségben felmondatlan állásban alkalmazva, 16 évi kitünő gyakorlatl, bizonyítványokkal, a tulajdonos családviszonyaiban beállott változások miatt állást óhajtja változtatni. A gazdaság minden ágában tökéletesen jártas. Percentuális fizetést is elfogad. Szives megkeresést „Uradalmi 16-tiszt 4468” jel alatt a kiadóhivatalba küldjék. 4468

Földművelési iskolát végzett, gazdatiszt vizsgát tett, erélyes, nős, keresztény fiatal gazda, 11 évi gyakorlatl, a gazdaság minden ágában kellő szakismerettel, oly állást keres, hol jövőjét szorgalma és szakismerete folytán megállapíthatná, jelenleg is nagyobb birtokot 6 év óta önállóan kezel a legnagyobb megalapozással, állás felmondatlan, amelyet csakis családi ok miatt óhajt változtatni. Megkereséseket kld So-mogyemegye cím alatt a kiadóhivatalban. 4454

Bármikori belépésre ispani állást keres egy több évi gyakorlatl bíró, 30 éves, nöfelen, földművelés, tejkészítés és a kassai szeszérdő tanfolyamot végzett, beszél és ír magyarul, németül. Cím: A. M. Temesváry, Gyárvaros, III., Király-utca 18. 4455

Műkértész a kertészet összes ágában tökéletesen jártas, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 4435

38 éves, gazdatiszt vizsgát tett és földművelési iskolát végzett, 15 évi gyakorlatl bíró nős gazda, a gazdaság minden ágában jártas, alkalmazást keres. Leveleket a kiadóhivatalba küldjék. 4434

Földművelési iskolát jelesen végzett, 26 éves, római kati. vall., 5 évi gyakorlatl bíró, megbízható, szorgalmas és józan elvű, október 1-ére nős, ispani vagy kulcsári állást keres. Jártas a gazdaság minden ágában. Tehén- és szőlő-álló vezetését és állatgyógyászatot kitünően érti. 2 év óta egy nagy grófi uradalmában mint irnok működtik felmondatlan állásban. Cím a kiadóhivatalban. 4456

Gazdatiszt, r. kati., nős, kis-családú, ki 2000 holdas gazdaságot önállóan vezetett, állást keres mielőbbi belépésre. Teljesen jártas a gazdaság minden ágában és teljesen megbízható és szorgalmas gazda. Ajánlatokat „Gazda 4487” alatt a kiadóhivatalba küldjék. 4487

Kezelőszti állást keres okt. 1-re 22 évi közép-belterjes gyakorlatl, vizsgázott, szerény igényű, 38 éves, kiscsaládú, izr. gazdatiszt, 10 év óta 2000 holdas gazdaságot kezel. „Szerény 4457” címre megkeresést kld a kiadóhivatalba. 4457

Kezelőszti állást keres nyelvkül, alföldi intenzív gazdaságokban szerzett 12 évi gyakorlatl, fiatal, kiscsaládú, intelligens, felmondatlan állásban lévő gazdatiszt. Cím a kiadóhivatalban. 4459

Négy közép- és földművelési iskolát végzett, keresztény, nöfelen, katonaviselt, erélyes fiatal ember bármikori belépésre állást keres. A gazdálkodásnak minden ágában jártas, a könyvvitelben önálló, négy évi gyakorlatl nagy és intenzívben kezelt gazdaságokban szerette. Jó írása van. Jelenleg is önállóan kezel gazdaságot Beszéi magyar, német és szláv nyelveket. Megkeresést kld „Ambíció 4488” jellegre a kiadóhivatalban. 4488

Földművelési iskolát végzett 38 éves, nős, r. kati. vallású egyén, 13 évi gazdasági gyakorlatl megfelelő állást keres bármikori belépésre. Cím: Ötörög Imre, Szond, Bács-megye. 4484

Botanispani avagy kulcsári állást keres Gyürky Sándor, Körösbánya. 4487

Földművelési iskolát végzett 25 éves, római kati. egyén, 4 évi gyakorlatl hírneves uradalmában szerette, jártas az összes növény-, czukorrépa-termelésben és hizlalásban, bármikori belépésre segédtiszt állást keres. M. F. segédtiszt Kishaláp, u. p. Magyarándor, Nógrád megye. 4483

30 éves nős, földművelési iskolát végzett egyén keres uradalmában gazda, felügyelő, vagy bármilyen hasonló alkalmazást. Cím: Földesi József, Budapest, Munkácsi-utca 33. sz. I. em. 39. 4486

Házvezetőnőnek ajánlkozik falura vagy pusztára magányos urhoz intelligens, független, németül és magyarul beszélő 36 éves urnő, fényes nyolcz évi bizonyítványval, Ajánlatok kld: A. S. Klagenfurt, Villacherstrasse 5. 4485

Gazdatiszt állást keres egy 30 éves, izr., vallású, nős, gyermektelen, gazdatiszt vizsgát tett egyén, ki gyermekkor óta nagy intenzív gazdaságban szerette gyakorlatl, állást bármikori elfoglalhatja. Cím: K. N. Dunapentele. 4479

Állatok

Eladó Csapó István pta-istván-telki gazdaságban, Zalamegyében egy jól betanított, hibátlan, angol-arab felvér négyes, számpaszás miatt 300 fejős anyabírka, 10 kos, 60 jerkepacza, 127 öreg árú, 127 jerkepacza, 120 urabírny, 5 kosbírny. Mind hazai fésűsajtú. Levélbeli megkeresésre vevőt sápi állomásra kocsit várja. Levélczim: István-telki gazdaság Földes, Hajdu m. 4422

Eladó Forster Elek gynlakeszti gazdaságban, Zalamegyében egy jól betanított, hibátlan, angol-arab felvér négyes, számpaszás miatt 300 fejős anyabírka, 10 kos, 60 jerkepacza, 127 öreg árú, 127 jerkepacza, 120 urabírny, 5 kosbírny. Mind hazai fésűsajtú. Levélbeli megkeresésre vevőt sápi állomásra kocsit várja. Levélczim: István-telki gazdaság Földes, Hajdu m. 4422

Eladó Forster Elek gynlakeszti gazdaságban, Zalamegyében egy jól betanított, hibátlan, angol-arab felvér négyes, számpaszás miatt 300 fejős anyabírka, 10 kos, 60 jerkepacza, 127 öreg árú, 127 jerkepacza, 120 urabírny, 5 kosbírny. Mind hazai fésűsajtú. Levélbeli megkeresésre vevőt sápi állomásra kocsit várja. Levélczim: István-telki gazdaság Földes, Hajdu m. 4422

Tehénészet eladón Szép négyesbika, iszák eladók. Lajosalmi gazdaság, posta, vasut, távirda Szarvas, Békés m. 4412

Vételő keresek 60 db 4-5 éves és 80 db 3-4 éves elsőrendű tarka tinót. Ajánlatok kld Strasser Vilmos Muth-pusztára, posta Felső-Iregh. 4410

Kecskék 40 db nagyobbbrézt és 40 db kisebbet, Samenhallak, teljék bakokkal eladók. Fehér Örpington 2-3 hónapos csirkék 3-4 koronért. Torkos Imre né Szécsénke, u. p. Kétdobony. 4411

Jutányosan eladó egy 3 éves kitünő fedező s szimmenthali bika, kitünő fedező s egy majdnem új Cornick-féle marokrakó-aradó. Báró Putz István csallit gazdasága, Balaton-Ederics. 4409

Eladó Budapesthez közeli 30 elsőrangú tejlótehen azonnal eladó. Cím: Jávorszky Sándor Budapest, V., Szabadsg-ter 6. I. em. 4469

Takarmányhiány miatt jutádom két üszervő, szép árán, erdélyi pti kanca, és két almszürke tisztavérű, tipical, rendkívül kitünő kocsilovak. Dornér Béla, Székelyudvarhely. 4447

Eladó egy pár igen figuráns, szép járású, hibátlan, 15 1/2 markos, 5 éves, derek kanca. Ár 850 forint. Fölsinger Ferencznd Atkaron. 4445

Eladó szimmenthali marhák, 65 db tejlótehen és 100 db vegyes nevelkedésű eladó. Egyéb felhívásokat ad Wilder Andor Baranes, u. p. Velejte. 4478

Olcson eladó, 300 drb anyas és bármily, 12 pár vöröstarika igazsággal 6 éves és gazdasági felszerelés. Lapsiputaki gazdaságból 2 drb cséplőgarnitúra, és egy 6 lőerejű Clayton és Shuttleworth-féle. Ilkovich Adolf és Társa, Szekidert, posta Töltszék, Sáros-megye. 4477

Eladó. Tehénészet felosztása folytán 36 drb bonyhádi, 14 drb lamenthal tehen, 1 bonyhádi és 1 szimmenthali bika, 12 bonyhádi növendékmarha. Pálma-major, u. p. Lepény. 4475

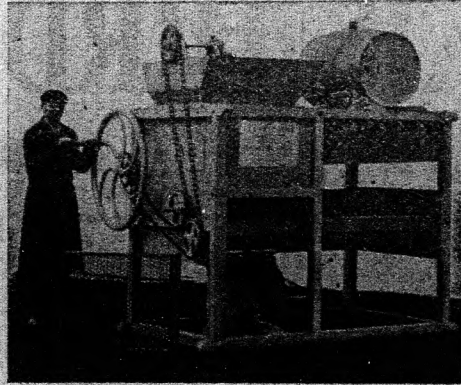
6 pár 4 éves, jó kitélt, erős, jármozni való bivalyutlok eladó Schwarz Zsigmondnál Marsillye. 4476

Eladó 10 darab 1 1/2-1 3/4 éves részben befolytatott felvér szimmenthali fajjúzó, kilónként 64 fillér árban. Megtekintetűk Somogyi Albert gazdaságban Atkár. Vámosgyörk állomás mellett, Budapestől 1 1/2 óra. 4479

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatás az 1591. oldalon van.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gézekével
hajlandó vagyok előrelépni; gégy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez
Érdeklődők híroznak, hogy ottani események forduljanak.
 gézszerelési vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Ne vegyünk melasz keverékeket
 Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk szabadalmazott automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben keverő
Agrikultúra melasz erőtakarmányt készítő gépeinket
 kézi- vagy hajtórőre berendezve! 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül.
 Melasz, szárított répaszelet, korpafélek, mindenféle műtrágyák, „Agrikultúra” org. trágya, enyvetelen csontliszt, stb. árusítása.
AGRIKULTÚRA MEZŐGAZDÁKAT ELLÁTÓ R.-T. Iroda és mintatelepe Budapest, V., Zoltán-utca 12.
 Sürögnyezim: OXYGÉN. Telefon: 99-4

Ad. 1596. sz. Hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmivesiskolánál folyó évi október hó 1-én új tanév nyílik meg.
 Célja az iskolának, két évi időtartam alatt a tanulóul beiratkozók kisgazda és földmives egyáltalán az okszerű gazdálkodás iránt érdeklődő, 16 éves kort már elért ifjakat, oly gazdákká nevelni, kik részint saját birtokukon gazdálkodva, részint pedig mint gazdasági, uradalmi alkalmazottak, a hazának mezőgazdaságilag jól képzett, hasznos polgárai legyenek.
 A tanulóknak félévenként előre, bentlakással járó teljes és jó ellátás címén 150 koronát kell az iskola házipénztárába befizetni. Egyszerű gazdás ruházatról, valamint a csekély kiadást okozó tankönyv és írószerekről a tanuló maga tartozik gondoskodni.
 A tanulók szakszerű kiképzéséről és gondos neveléséről, az iskola jó hírneve, valamint az állásba menni óhajtó vezetett tanulóknak sikeres elhelyezhetése tanuskodik.
 Bővebb felvilágosítással az iskola igazgatósága szívesen szolgál.

Őszi vetésre
 eladó üszögmentes gróf Gyürky-féle Prima „GRAND” 80 kg. vető-buzamag, Stamora-Moraviczai állomásra szállítva 27 korona métermázsánként. Kérdezősködések gróf Gyürky vattinai urad. intézőséghez, Pusztavattina. Posta Temes-Moravicza. 807

FELTÁRT PERU-GUANO
 a trágyák királya, szavatolt 7% légeny, 10% vízben oldódó foszforosav, 2% káli 3 éves hatással.
G. & V. Moreels: Gand, Belgium.
 Vezérképviselet Magyarország részére:
FRANKL ADOLF banküzlete
 Budapest, Eötvös-utca 19. Saját ház. Telefon: 25-40. 800 Telefon: 25-40.

Szabad. ÁSVÁNYI-féle
 Kizárólagos gyártási és elárulási jog:
„Nicholson”
 gépgyár - részvénytársaságnál
BUDAPEST, VI., Váci-ut 17.
 1908. évi tökéletesített új kivitelben
 Szaktekintélyek és számos előkelő gazda által, akik ezen szántépeket használják, minden gazdaságban nélkülözhetetlen takarmánykészítő-gépnek nyilvánítva. :: ::
 Ismertetésekkel és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

A sertésvész gyógyítható!
 Dr. Brummel Gyula állatorvos eljárása szerint. — Ezen szerzőtől éppen most jelent meg:
A SERTÉSVÉSZ GYÓGYÍTÁSA
 gazdák, állatorvosok, sertésenyészek: tők és hizlalók használatára :
 Ár 3 korona, melynek előleges bektüdése ellenében bérmentve küldi meg a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkönyvtárában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MAGYAR GAZDÁK ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE
 BUDAPEST (Központi vásárcsarnok).
 Igazgatóság és központi iroda: Budapest, IX., Imre-utca 4.
 Nagy köpönyezel: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT
 husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMÉ ELEMICZIKKET.** Hordóhor-értékesítő osztály. : Égetett szeszesitalok értékesítése.
A MAGYAR ORSZÁGOS MÉHÉSZETI EGYESÜLET vezérképviselet.
 A szövetséget tanjál kedvezményesen részveszünk. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Magyar gyártmányu
 kétgéprendszerű
Gőzekéket
 a legtökéletesebb kivitelben készít:
GANZ és TÁRSA
 Vasöntő- és Gépgyár Részvény-Társulat
 BUDAPESTEN, X., Kőbányai-ut 31. sz.
 Részletes leírással és ajánlással szívesen szolgálunk.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. — Az Első Magyar Papír-Ipar r.-t. papírján.